

On. Biblioteca
Palatului Cultural

Arad

PRAVDA

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinci No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul afirmă
rolul decisiv
al Ținutului Timiș

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida
„Astei Bănățene“

serviciu public, funcționari și bunăvoință

Atenția tuturor este prinsă de rapoartele...

Căci mai toate zările au devenit... Căci mai toate zările au devenit...

Peste câteva zile se implinesc doi ani...

Claritatea și lumina — „țara” —

Deodată a această reformare se îm-

Noi — toți funcționarii — dela cel...

Tu, cetățean modest, te duci la cuta-

Dar nu-i peste tot așa.

Tot tu, același cetățean, te duci la un...

„Cinci-zece minute de așteptare la...

„Trebuie înțeles că serviciile publice...

Noi vrem să spunem că orice servi-

Poimâne se implinesc doi ani de când...

„Inșă fără bunăvoință nu se poate fa-

Bunăvoința și răbdarea sunt chei cu...

TR. TOFLICEANU

Ziarul sovietic „Pravda” afirmă:

Uniunea Sovietică nu are intenții agresive în Orientul apropiat

În schimb Anglia și Franța ridică fortificații
în regiunea Kars și Adagan

Moscova, 25. (Rador) — Agenția D. P. B. retransmite cuprinsul unui articol publicat de „Pravda”, în care ziarul sovietic desminte afirmațiile presei străine că Uniunea Sovietică ar avea intenții agresive în Orient apropiat.

Nu se poate pune la îndoială, scrie ziarul,

că URSS nu a ridicat fortificații în regiunea Caucazul. În schimb Anglia și Franța ridică fortificații în regiunea Kars și Adagan. Agenția franceză a anunțat de curând că ofițeri și ingineri englezi specialiști în materie de fortificații lucrează la Adrianopol și în strămtort.

Se știe deasemeni, că însemnate forțe anglo-franceze au fost concentrate în Orientul apropiat în Siria a fost alcătuită o mare armată sub comanda generalului Weygand. În Egipt se află forțe britanice, comandate de generalul Wavel.

„Pravda” acuză apoi pe anglo-francezi că încearcă să extindă teatrul de război, dar, adaugă ziarul, Orientul apropiat este o zonă neprimară în acest scop.

În Palestina insurecția nu se lasă înăbușită. În Siria rebeliunea populară împotriva francezilor se pregătește. Frământările din Irak au silit pe englezi să pună la dispoziție trupe de hinduși pentru ocuparea țării, însă, încheie ziarul sovietic, locul puterilor occidentale în aceste regiuni este primejdios.

„Giornale d'Italia” împotriva

Hegemoniei democratice a Angliei, Franței și St. Unite Monetele lor domină despotice piața financiară mondială

Roma, 25. (Rador) — „Giornale d'Italia” se ridică împotriva hegemoniei puterilor democratice — Anglia, Franța și Statele Unite, — care și-au asigurat avantajul enorm în paguba altor puteri, care ar avea dreptul să se bucure și ele de aceleași avantajii, în virtutea muncii lor și creșterii neîncetate a populației lor.

Ziarul arată că aceste puteri domină cea mai mare parte a lumii, grație imenselor cantități de materii prime, pe care le găsesc mai ales în teritoriile coloniale și din

vânzarea materiilor prime și a obiectelor fabricate din ele.

Grație importanței pe care toate aceste bogății o asigură monedelor lor, care domină despotice piața financiară mondială și exercită, prin urmare, o influență nu numai economică ci și politică asupra unui mare număr de țări.

În concluzie, „Giornale d'Italia” afirmă că această neegalitate de poziții între diferite țări este contrară celui mai elementar spirit de echitate.

Cancelarul Hitler a ținut un discurs

Berlin, 25. (Rador) — D. HITLER A ȚINUT ERI, SÂMBĂȚĂ SEARA, UN DISCURS, CARE A FOST TRANSMIS PRIN RADIO.

D. Chamberlain a vorbit la Birmingham

Londra, 25. (Radio) — D. Chamberlain a rostit Sâmbătă la Birmingham un discurs, care încheie seria de cuvântări a membrilor cabinetului de război.

Principesa de Piemont a născut o fetiță: Maria Gabriella

ROMA, 25 (Rador). Principesa de Piemont a născut o fetiță. Soveranii și d. Mussolini au fost informați imediat. Fiica principelui și principesei de Piemont a fost numită Maria Gabriella. Copila cântărește 4 kgr. Atât mama cât și fiica sunt perfect sănătoase.

NAPOLI, 25 (Rador). — Populația orașului a fost încunostințată prin 21 lovituri de tun, despre nașterea celui de al treilea copil al principelui și principesei de Piemont. Regele împărat a sosit la Napoli la ora 27.30. Principesa Maria Gabriella s'a născut la ora 1.25. Regina împărăteasă sosise la Napoli în cursul zilei de Vineri. Principele de Piemont, care se afla la Roma a roșit imediat la Napoli, unde a sosit două ore după nașterea principesei. De astăzi dimineață toate instituțiile publice și cele mai multe dintre locuințe au fost înmormos împodobite cu tricolorul național.

Pe drumul cel bun

Nici nu se stinseseră încă în Italia sunetele sărbătorii d-lui Teofil Sidorovici, comandantul Străzii Țării, când la un alt punct cardinal al orizontului nostru extern au început să cânte fanfare cântecul amicitiei.

Dacă la sora Italia trimisul României a fost „ambasadorul tineretului”, cum l-am calificat aci acum câteva zile, în Bulgaria a mers, invitat prieteneste, marele nostru vistiernic, d. Mitiță Constantinescu, ministru de finanțe și guvernator al Băncii Naționale.

Am arătat în amănunț manifestările de prietenie excepțional de semnificative cari au avut loc din acest prilej. Nu vom sublinia nici importanța unei cordiale înțelegeri economice între două țări vecine în momentul când războiul impune tuturor raționalizarea extremă a producției și a desfacerii.

Un alt aspect al acestor indiscutabile succese de politică externă am vrea să luminăm: prăbușirea în ridicol și odios a „domnilor dela șapirograf”, a răspânditorilor de publicațiuni clandestine, pentru a căror sancționare s'a adus deunăzi un drastic decret-lege.

Și-au dat seama de mult acești incorrigibili de rea credință că, în fața realizărilor grandioase ale regimului de regenerare națională, inițiate de preaiubitul nostru Suveran, le e imposibil să-și încerce nefasta operă de denigrare asupra stărilor din țară. Ei au căutat deci să folosească pentru însinuirile și cobirile lor materia mai puțin cunoscută și, mai ales, incontrolabilă (credeau ei) a relațiilor noastre externe. După criticaștii aceștia de profesie, România se afla izolată, pradă tuturor primejdiilor.

Nu se putea da un mai frumos răspuns acestor șoapte irresponsible, decât cele două succese răsunătoare înregistrate în mai puțin de o săptămână. Unde este izolarea deplânsă cu lacrimi de crocodil? Drumul urmat de România, renăscută din decădere în care o împingeau tocmai criticii clandestini azi, este cel bun. Il vom urma fără șovăire, uniți în jurul Regelui!

N. IYAN

Dunărea se revarsă

Calafat, 24 (Rador.) Din cauza topirii zăpezilor și zăpezilor, Dunărea s'a desătușat amenințând să inunde satele din imediata vecinătate. Astfel, apele au ajuns la marginea comunelor: Stăna, Hunia, Maglavit, Percenii Ve-

chi, Ciuperceii Noi, Deș, Poiana Mare, Tunarii Vechi și Noi, Nebuna. Pe șoseaua Calafat-Câmpeni noi circulația a fost întreruptă, apa atingând un metru înălțime.

Presă dela Sofia despre vizita d-lui Mitiță Constantinescu

Un secol în urmă, emigranții bulgari au găsit în România sprijin și încurajare pentru eliberarea Bulgariei

Influentele străine au fost de cele mai multe ori dăunătoare în Balcani

25. (Rador) — Intreaga presă bulgară continuă a urmări cu cel mai mare interes desfășurarea vizitei d-lui M. Constantinescu. „Slovo” publică următoarele:
Primirea d-lui M. Constantinescu, ministrului de finanțe și guvernator al Băncii Naționale a României, se desfășoară într-o atmosferă extrem de favorabilă, creiată de înțelegerea celor două state.
Discursurile pronunțate la dîneul de Joi, înmănușează categoric dorința ce există, atât de la partea cât și de cealaltă parte a Dunării, de o colaborare cât mai activă și mai intensă, care printre alte consecințe naturale va avea și pe aceea a consolidării relațiilor de bună vecinătate și a pregătirii restabilirii unei amicitii vechi, care datează de aproape un secol, din zilele când în România emigranții noștri găseau sprijin și încurajare pentru acțiunile lor patriotice, care tinteau la eliberarea Bulgariei.

De atunci încoace, românii și bulgarii au simțit cât sunt de necesari unii altora și cât de mult sunt obligați de istorie, de geografie, de aceleași obiceiuri și de aceleași credințe, să meargă mână în mână, orice s'ar întâmpla. Noi trăim în acești Balcani și suntem obligați să menținem relații de bună vecinătate.
Iată de ce eforturile noastre de a înlătura cauzele care creează neînțelegeri, trebuie să fie încurajate.
Experiență în special cea din ultimul timp, ne arată destul de clar care e politica pe care trebuie s'o ducă popoarele mici.
Influentele străine s'au exercitat totdeauna în Balcani, dar în cele mai multe cazuri ele au fost dăunătoare. După atâtea învățăminte din trecut, sperăm că între popoarele balcanice își face loc din ce în ce mai mult o nouă mentalitate. Ea este aceea care le va uni și le va da putere să se opună cu succes aspirațiilor din afară.
In această privință, sperăm că vizita d-lui ministru Mitiță Constantinescu reprezintă un pas serios spre trecerea dela teorie la rezultate mai practice, lucru ce va fi de folos atât Bulgariei cât și României.

CEREȚI PRETUTINDENI DELICIOASELE Vinuri din Târnava „Dr. AMBROSI”

Le găsiți în toate restaurantele, bodegile și locurile mai renumite sau direct la Vilele și Pivnițele Dr. Alfred Ambrosi—Medias

Evenimentele în câteva cuvinte

- (După telegramele Agenției Rador)
- Negocierile comerciale olando-germane încep luni la Haga. Delegația Reichului va fi condusă de d. Walter.
- Regina Angliei a plecat în Scoția. Regele George VI a rămas la Londra.
- Turcia n'a trimis trupe la frontiera sovietică. Se desminte știrea că s'ar fi trimis jumătate milion de soldați acolo.
- Vasul Altmark pluește din nou. Eforturile echipajului au fost încoronate de succes.
- Ședința comisiei de studii tehnice a Comitetului internațional al schimburilor are loc la Paris în prezența delegațiilor Spaniei, Franței, Greciei, Ungariei, Poloniei, României, Elveției și Jugoslaviei.
- Interzicerea francmasoneriei în Spania. Prin lege s'au interzis logile francmasonerie spaniole.
- Explozie în Anglia. Sâmbătă s'a produs o explozie la uzina de gaz din Brunley, care a provocat moartea a două persoane.
- Remaniere ministerială în Australia. Locul d-lui Lawson, demisionat, portofoliul comerțului l-a luat însuș președintele consiliului d. Menzies.
- Cazul Altmark va fi supus Curții dela Haga, dacă tratativele anglo-norvegiene nu duc la rezultat.
- Un protocol germano-norvegian va reglementa chestiunile comerciale între cele două țări.
- Acord comercial franco-ungar. La 1 Martie intră în vigoare acordul comercial franco-ungar, care caută să adapteze relațiile celor două țări la situația actuală.
- Noui comenzi britanice de material de război în America. Aceste comenzi, cari vor depăși suma de un miliard dolari, eomportă pe trei șturi avioane.
- Serviciul militar obligatoriu a fost introdus în Uruguay cu toată opoziția vie desfășurată în parlament.
- Vas german capturat de Englezi. E vorba de Herrlichkeit, capturat în largul mării norvegiene.
- Un consiliu de cabinet s'a ținut Sâmbătă la Paris.
- Comitetul sindical franco-englez și-a terminat lucrările, ajungând la rezoluția unei grabnice ajutorări a Finlandei.
- A 10-a conferință a statelor baltice se va ține la Riga între 14 și 16 Martie.
- O înțelegere secretă anglo-americană s'ar fi perfectat împotriva Japoniei, anunță ziarul japonez „Hoshi”.
- 6000 de germani vor trebui să se prezinte în fața tribunalelor speciale din Anglia.
- D. Hore Belisha a cerut într-o cuvântare recentă ca Anglia și Franța să intervină în conflictul ruso-finlandez.
- La Copenhaga s'au reunit miniștrii de externe ai Suediei, Norvegiei și Danemarcei.

Cuvânt rostit de d. Adrian Brudariu

Secanul Baroului Timișoara întru întâmpinarea d-lui ministru Teofil Sidorovici, comandantul Străzii Țării reîntors dela Roma

Excelență,
în numele Corporațiunii independente a Barourilor bănățene vă urăm la toată inima: bun sosît.
Românii bănățeni, urmași ai coloniilor traiane, își fac o datorie de cinstire să întâmpine cu dragoste și entuziasm, pe solul Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, pe Excelența Voastră, d. Teofil Sidorovici, care prin această vizită s'a încredințat comanda celei mai importante ctitorii regale: Strajii Țării.
„Un popor se cinsteste pe el, atunci când sărbătorește pe cei cari îi fac cinste.”
Banatul îmbracă astăzi haină de sărbătoare pentru legătura pe care ați făcut-o între tineretul românesc din Strajia Țării și tineretul din „Băliș” Italiană.
Legătura cu Roma mamă a fost făcută prin sora Italiană a cărei prosperitate o dorim din toate puterile noastre.
De acela strig din acest vechiu Castru Roman Zambora care este Timișoara noastră de astăzi: „EVIVA ITALIA”.
Nu uitați, spunea la Cluj M. S. Regele Carol al II-lea, că în sângele nostru curge sânge de Roman, rasă care deosebit, stă în fruntea civilizației.
Banatul nu poate uita că dintre toate popoarele Daciei, el a fost cel dintâiu populat cu coloniști romani, purtători ai așezărilor romane.
În drumul vostru până la Drubeta — Căminul Severin de astăzi — veți străbate Excelență numai printre Valuri și Cămine Romane.

Tibiscus — Bazoșul de azi, Ahihis — Buziașul Băilor renumite, Tapae lângă Lugoj, unde s'a dat celebra bătălie a armatelor romane cu Dacia, vești pătrunde „Capol Bubali” lângă Caransebeș, care desparte acest castru roman de „Agonia”, alt castru a cărui drum duce la „Sarmasigetuză”. Ulpia Traiana Augusta, vești cobori la Siatina Mică, unde e Castrul roman „Masaliensis” apoi spre Teregova unde este Castrul „Gaganis” apoi la Plugova — Praetorium de odinioară, în sfârșit Mehadia cu Castrul Roman Ad Mediam cu Thermane Herculis și Orșova castrul roman Trans Tiarna. Ad Mediam.
Pretutindeni inimile românești, vor tresări și vor saluta cu entuziasm solia Romei pe care o aduceți.
Noi Românii nu putem uita că, cultura noastră națională creatoare începe odată cu descoperirea Romei. Roma însă ne descoperise pe noi încă din Evul Mediu.

După cum Benitto Mussolini a înnoadat firul destinului istoric al Romei Antice cu poporul Italian, tot așa Excelența Voastră înnoadă legăturile spirituale a tineretului românesc cu cel italian — care legătură va fecunda un puternic post de comandă latin la gurile Dunării.
Pentru această legătură și pentru opera înfăptuită acum la Roma, tineretul românesc și noi toți Vă vom purta o statornică recunoștință.
Misiunea istorică a României este ca ea să devină centrul de iradiere a puterii de comandă în Balcani.
Banatul românesc conștient de această misiune stă bloc de cremene neclintit în jurul Comandantului său Suprem: Regele Carol al II-lea. În acest sens strigăm:
Trăiască România!
Trăiască Regele Carol al II-lea!
Trăiască Italia și conducătorii ei.

Fostul ministru Alvarez del Vayo condamnat în Franța împreună cu soția sa

Paris, 25 (Rador.) — Havas transmite: TRIBUNALUL DIN LILLE A CONDAMNAT ÎN LIPSĂ PE ALVAREZ DEL VAYO, FOST MINISTRU AL AFACERILOR STRĂINE AL SPA-

NIEI LA TREI LUNI INCHISOARE ȘI 100.000 FRANCI AMENDA PENTRU CĂ AU ÎNTRAT ÎN FRANȚA FĂRĂ A FI ÎNTRITĂ PE PASAPORT.

Sistemul clearing în relațiile Iugoslaviei cu Italia, Bulgaria, Grecia și Turcia va fi desființat

Belgra, 25 (Rador). — Ziarul „Politika” anunță că autoritățile iugoslave competente examinează eventualitatea desființării sistemului de clearing în relațiile Iugoslaviei cu Italia, Bulgaria, Grecia, Turcia, revenindu-se la sistemul devizelor libere, cum s'a făcut în raporturile cu România.
Cauza acestei dorințe trebuie căutată în faptul că unele din statele amintite adaugă o suprataxă de aproape 7 la sută când operau în clearing.

FIUL RISIPITOR

„Tată, greșit-am împotriva cerului și înaintea ta”.

Luca 15, 18.

Ca și fiul risipitor, omul își cere partea de avere ce i se pare, că are drept la ea, dela Părintele tuturor veacurilor. Inșuririle ființii umane — și cele fizice și cele spirituale — sunt averea considerabilă cu care omul pornește în „țara depărtată” a vieții pământești. Fiul risipitor, ajuns în Țara pe care inima lui o dorea cu atâta ardoare, începe a și risipi aurul strălucitor în desfrânări fără de număr.

Ogile plătite din averea tatălui său, sunt întâmpinate cu aplauze de concertul prietenilor, care în asemenea împrejurări se găsesc cu duimul.

Din nenorocire asemănarea dintre om și acest fiu risipitor, o aflăm și în cheltuirea inșuririlor ființii sale. Câte energie fizică și câte puteri spirituale consumă desfrânările vieții societății umane! În toate timpurile a fost așa desigur. Pilda aceasta și-a găsit înțelesul tradus, cel puțin în prima sa parte în realul vieții putin veacurilor. Dar, pare-se, că în secolul nostru parabola fiului risipitor trăește mai vehement și în plurime intrupări. Faptic, individul ca și societatea s'a despărțit de firul conducător pe calea cea străimă, dar mântuitoare. Civilizația tehnică modernă își oferă cu dărnicie mijloacele ei prin care omul modern să-și risipească averea inșuririlor sale în desfrânări crâncene.

Nu-i de mirare deci când vedem că societatea actuală a ajuns la aceeași stare psihologică în care ajunseser și fiul risipitor, după ce și-a cheltuit întreaga avere, în țara, în care se afla și foamete cumplită.

Viața lipsită de hrana zilnică și josenia spirituală la care îl condamnase situația rușinoasă de a păste turme porcine, au fost pentru fiul risipitor, un năvod binecuvântat care l-a pescuit din întunericul păcatului spre a-l înălța către creste însoțite ale muntților pocăinții. Cât de abătut și cât de neliniștit va fi fost tânărul risipitor când a luat calea însoțită către părintele său! Dar în sănătoșirea spirituală își face încet dar sigur efectele sale, încât părintele său îl primește cu aceeași dragoste și cu aceeași onoare pe care o avea și înainte de a-l părăsi.

Acum să ne punem legitima întrebare: „se aseamănă societatea actuală cu fiul risipitor și în noua lui ipostază, pe care ne-o înfațisează partea a doua a parabolei?”

Răspunsul acestei întrebări trebuie să ne preocupe mult. Căci dacă am cneutut averea inșuririlor noastre în desfrânări, să nu uităm că nu este înșuririle care ne duce către Acel care ne-a încredințat această avere. Brațele Lui sunt deschise spre a ne imorțesa. Inelul împărăției veșnice este strălucitor și gata a ne fi dat în dreapta noastră! Vițelul cel gras al duhovniceștilor hazuri este oricând pregătit a fi înjunghiat spre a ne fi oferit în ospăț neînpușinat. Atârnă de noi numai, să știm a ne deștepta la vreme, spre a ne prezenta Lui și căzându-i în genunchi să mărturisim cu căință: „Tată greșit-am împotriva cerului și înaintea Ta” Amin.

Pr. Cpt. C. BANȚU

Incendiu urias la Summerland

New York, 25 (Rador). — Se anunță că un incendiu urias a izbucnit în cartierul industrial al localității Summerland, oraș cu 20.000 locuitori. Pompierii și întreaga populație lucrează la stingerea focului. Amănunte lipsesc, din cauză că, comunicațiile telefonice și telegrafice sunt întrerupte.

PRISONIERII ROMÂNI ÎN ITALIA

Nu ziaristi de a șaptea mană, nici poetaștri de meserie, ci serioși bărbați de Stat spuneau înainte de anul 1914 și mai ales după, că naționalitățile subjugate, servesc cultura morala omenească, dacă se complac în starea lor de servitute și luptă până la ultima suflare contra fraților de un sânge, cari vor să le ia jugul de la gât și să-i elibereze. Teancuri mari de reviste politice și culturale de pe vremuri ne stau la dispoziție ca mărturie despre aceasta mentalitate monstruoasă. Niciun bărbat de Stat de pe atunci, nu admitea că prin forță poți să faci din vrabie cuc, dar în chestii naționale încercau să facă totuși din imposibil, posibil.

Pe frontul dela Isonzo, Doberdo etc. stăteau înșirate regimente românești, dar mai ales banățene, peste cari plouau decorațiile. Nu găseai feciori romani fără tinichea la piept. Tragedia noastră de popor siluit în fel și chip și strâns în chingi, în vreme de război, la frontul italian și-a ajuns culmea. Dincolo și dincoace curgea din belșug sânge latin, iar hazna sângelui o așteptau cu lăcomie sălbatecă oprimatorii.

Nu mai putea mult să întârzie mântuirea după durerea cea mare.

După 15 August 1916 cun tranșeele italiene se ridica în fața feciorilor români placate mari cu inscripția „Vivat la Rumenia.” Efectul lor este de nedescris, o bucurie necunoscută și o nădejde de veacuri cuprinde inimile feciorilor români cu tinichele străine aninate deasupra lor. Frontul românesc tare ca oțelul până acum, devine moale ca ceara, batalioanele române făcându-se tot mai multe dincolo de liniile italiene. Oprimatorii înțeleg că visul urât pentru ei, „România Mare”, începe să ia forme pipabile.

Nu vom putea îndestul mulțumi fraților italieni ce ne-au sprijinit cu toată dragostea la făurirea României Mari, pe pământul lor. O considerabilă parte din obezile cari încercuiau sufletele românești în Italia s'au topit definitiv. Români prizonieri în Italia se întorc acasă ca cetățeni ai României Mari. Voluntarii

români din Italia debarcă în Constanța cu sulele noi, cari jură moartea sclaviei pentru totdeauna. Pe frontul austro-ungar cătanele române cunosc toate mizeriile posibile, ca apoi deodată să-i bată din plin optimismul și elanul latin. Aproape că nu mai rămâne oraș italian începând dela Piave până în Sicilia de jos, pe care să nu-l străbată românași, fiind pretutindenea întâmpinați cu cuvintele calde de „frateli rumeni”. Intelectualii italieni împreună cu sătenii, cari nu se mai săturau să ciulească cu urechile la limba românească atât de asemănătoare cu al lor, turnau încredere în sufletele românești roșite de streini. E o plăcere să ascuți pe țărani noștri, cum în ceasurile lor de muncă și de odihnă, povestesc de scenele dulcose și hazlii petrecute cu ei în divina Italie. Un fost prizonier îmi povestește cum era să mănânce o sfântă de bătaie dela un grup de italieni, cari „unghereso” și când ei au aflat că e un „fratelli” deghezizat fără voie, l'au acoperit cu dragostea lor frățescă.

Altul îmi povestește cum la un atac sângerous s'a trezit că și el și italianul din față au aruncat puștile și s'au îmbrățișat. Dar serbările italo-române cari s'au desfășurat în marile tabere de concentrare a voluntarilor, ce impresii puternice au lăsat în sufletele și de o parte și de alta.

Pe plaiurile românești de azi se vorbește cu entuziasm de Roma, Palermo de Fagia, Mantua, Padua, Bologna, Messina, de parecă ar fi vorba de Timișoara, Arad, Caransebeș, Oravița etc. Nu credem că există vreo putere pe pământ care să smulgă din sufletele românilor cari au călătorit în toată Italia ca prizonieri și apoi ca voluntari, impresiile frumoase păstrate până în ziua de azi cu sfîntenie.

Iată pe ce temelii tari se bazează frățietatea italo-română, făurită în clipele mari, când ambele popoare, cu vitejie de eroi, ridicau în sus steagul latinității biruitoare.

Dr. Ștefan Ciocoiu

Colțul cititorului

Calvarul pensionarilor

DOMNUL REDACTOR,

Plata pensiilor la noi se face sistem de tot ciudat și până la o an, îți rogi moarte.

Ești obligat să stai în rândurile deschise și pline de cerșetari la Administrația Financiară, să te de frig (tot doamne și domni ani) să aștepti ca ultimul cerșetăr să ajungi la rând.

Subsemnatul la ridicarea pensiei luna Ianuarie — în 31 Ianuarie, bruarie fiind un ger cumplit — iăcit pe coridoarele caelei zăcând în pat două săptămâni.

Aduc acestea la cunoștința ta drept, fără să învinuesc pe cineva să se ia măsuri urgente de îndată. Aceste neajunsuri și anomalii să înceteze.

În alte țări, pensionarii primesc pensia cu cek postal la ciliu.

La noi nu s'ar putea introduce sistem mai expeditiv mai cunoscute mai omenesc?

Și dacă totuși acest procedeu putea exercita deocamdată din motive și greutăți tehnice, atunci administrația financiară să pună la poziția pensioniștilor (ca și în alte țări) o sală.

Se întâmplă, ca și subsemnatul luna Ianuarie, ca în contul pensiei primesc un săculeț cu 10.000 lei, te tot de 5 lei, ca să-i împarți cu alt pensionar și atunci s'ar abia munca, numărând banii controlăm dacă de fapt sunt 10.000 și ca să nu capete unul mai puțin decât 5000 lei.

Aceasta operație a durat înșă ore.

Pentru curmarea acestor neajunsuri pensionarii statului cu onoare cerșetărilor competente 1. Să se studieze urgentă problema lichidării pensiei prin cek postal la domiciliu, ca și în alte state. 2. Până atunci să se dispoziția pensionarilor o sală de deptare. 3. Pensionarii impiedecați de pensie să-și poată ridica pensia când posedând fiecare livret individual de pensie și 4. Pensia să se plătească se poate cu bani mari.

Timișoara, 24 Februarie 1940.

VALERIU PETCU

Un act oportun de energie

Mulți dintre cititori decretului lege împotriva oricăror acțiuni clandestine vor fi surprinși aflând din declarațiile atât de calme și de solid argumentate ale primului ministru, J. Gh. Tătărescu, că „noul decret-lege nu privește decât cel mult, o duzină de agitatori.”

Afirmațiunea aceasta este de toată importanța: în primul rând ea are ca scop o prevenire a acelor cari au călcat dispozițiunile legale și consemnele de unire împărtășite unanim de toată suflarea românească, în aceste ceasuri grele, în al doilea rând, Guvernul vrea să sublinieze faptul că și atunci când acțiuni clandestine ar îngreuna eforturile să destul de grea, Guvernul ține să rămâne în cadrul strict al legalității, sancționând cu legea în mână. Guvernul nu deviază dela politica sa de destindere și de păcificare, politică de destindere și de păcificare, fiecare român o rumintenie excepțională, și un sacrificiu egal, crede — și are în privința aceasta aprobarea conștiinții fiecărui Român — că are dreptul să nu tolereze nici un fel de excepții.

Desigur, ori ce minte echilibrată, și orice inimă românească își poate da seama că nu acesta este momentul cel mai potrivit pentru înșurări zădărnice,

ce, pentru acțiuni personale, în politica țării, izolate de sentimentul popular, inspirate exclusiv, dacă nu cumva dintr'o socoteală greșită, în orice caz, din orgoliu nejustificat, din pasiune oarbă, și din accelerate intenții.

Traficul de foi scrise la mașină, sau de mână, sau șapirografiate prin pivnițe, nu fac decât să otrăvească conștiința națională și nu trebuie tolerate. Cine are ceva de spus, s'o spună tare, s'o scrie la lumină, să se supună rigorilor cenzurii, întocmai ca toți Români cari știu că aceste precauțiuni de filtrare nu au fost adoptate de plăcere, ci numai pentru că interesele apărării noastre în interior voiau așa.

Desigur vor fi existând, prin colțuri de umbră, unii cari nefiind funcționari, trăind ușor din venitul rentelor și plectisindu-se într'o țară, demonstrând într'o viață lipsită de cea mai elementară creație, cred că se vor mai distra puțin vătămând spiritul de ordine care trebuie să domnească într'o țară, demonstrând într'un mod negativ că ei sunt niște exemplare care se exceptează dela prevederile legale.

Guvernul nu poate să îndrăjească

ste capridii periculoase. O duzină de agitatori, sau chiar mai puțin decât o duzină, trebuie aduși să cunoască normele aplicabile uniforme pentru toți Români.

Suspendarea din funcțiuni, din siliile de Administrație, fixarea de salariu obligator, nu sunt tocmai perspective ispititoare. Poate că acestea vor ști să dicteze mai bună conduită cetățenească supraviețuitorilor acelor care socotesc a-și croi în legile, ca și cum un stat ar fi o pășune și cum Românul nu ar fi o pășune gândescă și la apărarea și la siguranța altor Români. Guvernul a avut pe aventurieri, și bine a făcut. timpul ambițiilor personale, când retul e sub arme la fruntarii.

DATI, dacă vrei să AVI

SUBSCRIEȚI:

BONURI PENTRU

INZESTRAREA ARMATEI

Privire asupra vieții Româno-Americanilor

Pașă socială a tineretului românesc din U.S.A. — Spre o limbă
româno-americană? — Resursele presei de peste Ocean

Timișoara, 25. — Poșta ne-a adus
trecute o revistă din Detroit (Mi-
chigan), atrăgător prezentată, într'un
neobișnuit pentru noi, dar pe care
putea invidia orice foaie din Ro-
mânia.

Revista este „Glasul Tineretu-
lui” organul oficios al Organizației
Centrale a Tineretului Român-Ameri-
can (OCTRA). Numărul pe Ianuarie
pe care-l posedăm, este al 12-lea.
Administratoarea figurează d. Cornell
L. editoarea Mary Roman, mana-
gerul Jimmie C. Crucian. În redacție:
Gavrița, John Mercea, Anna
Maria, Marioara Pavel și Nicholas P.

BILINGVISM

Prin citirea acestor nume am
putut să ne punem în atmosfera
româno-americană. Toți acești tineri
Americani sădea de acum. Cei
mulți vor fi chiar născuți pe pă-
mântul yankeu, din părinți români
emigrați.

Revista și tineretul acesta, care se cheamă
Mary și Jimmie, revista este bi-
lingvă. Mai mult englezească și —
puțin românească. Aceasta ca lim-
bă fiindcă spiritul ei este perfect ro-
mânesc-american.

Am veți vedea mai jos.
Articolul de fond, cum se și cuvine
revistei a tineretului, tratează de
o dispută a generațiilor. Con-
cluzia merită să fie citată, afirmând
o preocupare clasică, dar practică:
tinerii să urmărească cu mai mul-
te atenție și dragoste munca ce o
face părinții. Iar aceasta ar putea-o face
citind și cetind „Glasul Tineretului”.
În partea românească mai găsim un
articol de Anul Nou, povestea „Legen-
da lui Bucur” și darea de seamă a unei
generații la care vom reveni mai jos. În
partea aceasta se pot însă face observa-
ții interesante asupra limbii folosite de

teologisme de origine anglo-ameri-
cană abundă, de ex. a recorda, pen-
săminte, eficient pentru efica-
citate. Dra Virginia Bucur, care povestește
povestea lui Bucur, găsește util să adau-
ă paranteză traducerea cuvintelor
românești presupuse uitate. Iată care
sunt acestea: cioban, zână, vrăjitor, că-
pătâr, lup, porumbiță, vultur, apă
curătoare, stâncă. Se vede că poporul
româno-american e departe de preocu-
pările strămoșești ale ciobănitului...

„PICKULIND FROM HERE —
ȘI ACOLO”

Înainte de a trece la partea engleze-
ască, să relevăm delicioasa rubrică de
„PICKULIND FROM HERE — ȘI ACOLO”
cu titlul de mai sus. Ni se pare
recunoaștem pe autorul unei rubrici
de același gen din ziarul „Viața Nouă”, care
apărut altădată tot la Detroit.

Ca să vedeți limbajul pitoresc folo-
sit desigur în glumă, de d. prof. O.
Sasulescu, iată două ecouri (ne
amintim să dăm câteva explicații în
partea următoare și să subliniem cuvintele
americane):

„Doamne!... așa de happy (feri-
citate) se simt mulți ca s'a
simțit toate holiday-ze (vacanțe)
și (și) because (fiindcă) are chan-
să să se rest-tulească și să se pună iară
în condiția (formă)... că pretty-soon
(va fi) Easter (Invierea) aci. —
... așa e la sărbători my little
(peștișorul meu), vă knock-kuiți
cu too much (prea mult) „spirit”
și alcool!”

Când m'a dus la Police Station In-
terrogat — free for charge — că am fost

prea happy în ziua de New-Years
(Anul nou), am văzut pe un very
foarte nervous om talk-kulind (vor-
bind cu Chieful de police. El avut un
picture (fotografie) sub arm-ul (bra-
țul) lui, și a spus la Chieful că nevasta
lui (care a fost în picture) a disappear-
ruit (dispărut) și el a vrut ca toți poli-
ceman-nii dela acest institution să se
ducă outside (afară) s'o find-ul-lească
(găsească). Chieful, după ce s'a look-
kuit (uitat) la picture-rul ei, s'a turn-
milit la nervosul om și ask-kulit (în-
trebat foarte curios: WHY (de ce)?”

O fi scriind d. profesor-eoicist numai
în glumă așa, dar nu ne-ar mira ca
mulți româno-americieni să talk-kulească
în realitate așa. Nu se poate de alt-
fel nega o oarecare înrudire a acestui
language cu celebrul „fabrikler dia-
lect” din Timișoara...

În orice caz ar fi interesant dacă s'ar
forma un grai româno-american, așa
cum există un dialect anglo-american,
diferit de engleza din Marea Britanie.

ROMANI DEVENȚII CUNOȘ- CUȚI ÎN U. S. A.

În partea englezească a revistei se
relevă mai multe personalități ameri-
cane de oarecare notorietate, Români
de origine. Se vorbește astfel despre
pictorul Ion Hedu, aviatorul Filaret
Bărsan, fotbalistul Romeo Popp etc.

Nici literatura nu e neglijată: Virgi-
nia Gavrița semnează o poezie, pe care
ne declarăm incompetenti s'o judecăm.
O poveste de dragoste semnează Rom.
Eroul, Aurel, o iubește pe Ileana, mai
ales fiindcă e Româncă...

O rubrică specială dă noutăți din clu-
burile românești din diferitele orașe
americane.

În altă parte găsim un curs de lim-
ba română, isteț întocmit, cu exerciții
și tot ce trebuie: se vede că se simțea
nevoia unui astfel de curs pentru tine-
retul care își uită cu încetul limba stră-
moșească.

„THE FASHION PARADE”

D-ra Sophie Puia semnează un inter-
essant reportaj monden despre balul de
Crăciun organizat la Casa Română din
Detroit de societatea „Unirea Româ-
nilor.”

Din descrierea toaletelor ne dăm
seama că situația materială a româna-
șilor noștri este prosperă. Rochiile
sunt pe gustul american, foarte somp-
tuoase ca material, deși de tăietură po-
trivită vârstei tinerelor fete cari le
poartă. Lamé-urile de culori, colierele
de perle (de 2—3 rânduri — se preci-
zează în reportaj), dar mai ales blănu-
rile, la cari se notează că sunt noi, ne
dau o idee destul de fidelă a străluci-
rei seratei. Se deplânde absența unor
fete cunoscute — o regretăm și noi, re-
portașul ar fi fost încă mai bogat.

ADUNAREA GENERALĂ OCTRA

În 12 Noemvrie s'a ținut la Hala Ro-
mână din Canton (Ohio) adunarea ge-
nerală trimestrială a Organizației Cen-
trale a Tineretului Român-American,
sub președinția d-lui Don Opritza jr.,
secretară fiind d-ra Marioara (!) E.
Pavel.

Se discută afilierea unor cluburi lo-
cale și se discută chestiuni curente. Se
fixează definitiv abonamentul revistei
la 75 cenți pentru membri și un dolar
pentru nemembri — ceea ce (400 lei)
nici nu e mult. În schimb reclamele se
tarifează la un preț nebănuț la noi: 50
cenți „inch-coloana” pentru Români și
75 cenți pentru străini. Această supra-

față echivalând cu cea 10cm², tariful
este vr'o 20—30 lei centimetrul pă-
trat!

Se mai respinge propunerea ca limi-
ta de vârstă a membrilor să fie ridică-
tă dela 30 la 35 de ani. Se admite însă
ca membri căsătorii să poată fi aleși în
comitet. Numai președintele va fi în
mod obligator celibatar...

Se fixează insigna OCTR-ei: „Pe un
Răsărit de soare se proiectează în se-
micerc inițialele OCTRA, între aripile
deschise ale unui vultur, gata de acți-
une, încununându-i capul ce se înalță
atent. Peste aripa dreaptă se desfășură
drapelul Statelor Unite (U. S. A.), iar
peste aripa stângă tricolorul românesc.
Capul vulturului ce stă pe două condeie
de pană, îl acoperă un scut cu cruce pe
el, având în mijloc o stea”.

Deviza organizației este: „Nimic fără
Dumnezeu. El e nădejdea noastră”.
(Nothing without God; in Him we
trust!)

PUBLICITATEA

Ca în orice gazetă din America, pub-
licitatea comercială ocupă un loc im-
portant în paginile „Glasului Tineretu-
lui”. Fiind „de sezon”, petrecerea nu-
meroase localuri de dans, românești și
străine solicită tineretul. Nu lipsește
produsul pentru procurarea unui ten
curat, și nici croitorul „expert”. Re-
marcăm încă fotografii — specialist în
nunți — și întreprinzătorul (român) de
pompe funebre.

... Toate nevoile unui popor tânăr,
angrenat definitiv într'o viață cu totul
diferită de cea primitiv-patriarhală pe
care au părăsit-o părinții în căutarea
unui trai, plătit cu o muncă mai inten-
sivă, dar mai bună.

NIC. IVAN

Către corespondenții „DACIEI”

Mai mulți corespondenți angajați,
sau ocazionali ai ziarului nostru ne
trimit materialul cu mare întârziere
după consumarea evenimentelor pe
cari le relatează, sau ne trimit mate-
rial inutilizabil, confuz redactat, cu-
prinzând aprecieri sau note personale
de prisos, cari îngreunează redactarea
în formă publicabilă a acestui ma-
terial.

Rugăm pe toți corespondenții noștri
— fie angajați, fie ocazionali — să se
conformeze în viitor următoarelor re-
guli generale:

1. Materialul să se expedieze im-
ediat în ziua consumării faptelor rela-
tate.

2. Corespondențele — scrise numai
pe o față a hârtiei — să fie clare și
concise redactate, fără nici un fel de
notă personală sau apreciere favora-
bilă sau nefavorabilă a celor relatate.
Faptele cuiva, sau evenimentele rela-
tate, sunt elocvente prin ele înșile.
Cititorii fac singuri comentariile ne-
cesare, sau, dacă ele se impun, le va
face redacția.

În esență, cerem rapiditate și con-
cisie. Avem un însemnat număr de
cititori și toți trebuie să fie serviți. Nu pot
unii abuza de spațiu în dauna altora.

Viața în Italia

Planul de lucru pentru
grandioasele edificii
ale expoziției din 1942

ROMA, Februarie. — Comisariatul ge-
neral al expoziției universale, care se
inaugurează la Roma în 1942, a făcut
Duceului un raport detaliat în care a tre-
cut în revistă planul de lucru al gran-
dicaselor edificii ale Expoziției. Toate
aceste edificii sunt în curs de executare.
Iată unele dintre ele:

Satul muncitoresc, inaugu-
rat încă în cursul anului trecut. El a ob-
ținut adeziunea întregă a masei muncitorești și provoacă un mare inter-
es printre vizitatori.

Palatul oficiilor e în plină
funcțiune. Încă dela data de 30 Noem-
brie 1939, toate oficiile în legătură cu
expoziția au fost mutate în acest palat.

Palatul civilizației ita-
liene este și el într'un stadiu foarte
avansat. Instalațiile și lucrările de mar-
moră sunt gata, iar palatul, în toată
splendoarea lui, va fi terminat în cursul
acestui an.

Palatul recepțiilor și al
congresului dotează Roma cu un
edificiu demn din toate punctele de ve-
dere de capitala Italiei. Instalațiile spe-
ciale ale acestui palat și lucrările din
salonul cel mare sunt în curs de execu-
tare.

Marea Piazza Imperiale își
desenează de pe acuma masa ei im-
pozantă; edificiile: Arta antică, Ar-
ta modernă, Știința, Etno-
grafia sunt și ele în curs de con-
struire.

Lucrările în legătură cu palatele:
Autarhia, Corporațiile și
Provederile sociale au ince-
put mai de mult, într'un cadru și cu pro-
porții demne de aceste instituții de bază
ale Italiei fasciste.

Un atracție interesantă a expoziției
universale din 1942 va fi Teatrul
de spațiu, destinat unor ingenioase spec-
tacole în cari se vor sincroniza efectele
apei, ale luminii și ale sunetului.

În fine, o noutate interesantă pentru
vizitatori: expoziția va avea 30 de res-
taurante, subdivizate pe categorii, pot-
rivite pentru pungile tuturor vizitato-
rilor.

UN HOTEL-ȘCOALA

Dintre inițiativele interesante ce vor
determina o mare afluență de vizitatori
la Roma cu prilejul expoziției din anul
1942 menționăm crearea unei școli mo-
del pentru personalul din industria ho-
telieră. Inițiativa aceasta are la bază
construirea unui grandios hotel, situat
pe Via Sell'Impero, edificiul lui servind
în mod simultan ca școală și ca hotel.

Limitarea în această școală se va fa-
ce pe baza unui regulament special, iar
cursurile profesionale ce vor avea loc
acolo, sunt calificate drept cursuri de
școală superioară.

Toate amănunțele edificării și func-
ționării acestei școli-hotel au fost în
prealabil bine studiate. Inceperea edifi-
cării este iminentă, iar inaugurarea ei
se va face concomitent cu inaugurarea
expoziției din 1942.

D. Sumner Welles a sosit la Gibraltar

Gibraltar, 25 (Rador.) — Pachet-
bul italian „Rex”, având pe bord pe
d-nii Sumner Welles și Myron Taylor,
a sosit Vineri după amiază la Gibraltar,
venind dela Newyork.

Colțul bisericii

DUMINECĂ

„Dar trebuie să ne veselim și să ne bucurăm, pentru că acest frate al tău era mort, și a înviat, era pierdut și a fost găsit.”

Luca, 15, 32.

Doctrina morală de care omul trebuie să se instruiască, regulile morale cărora el trebuie să se supună, principiile morale care-l vor lumina mersul în viață, au întotdeauna un obiectiv practic, personal, familiar și social.

Noțiunile morale nu se alcătuiesc, ca științele, din acele deduceri abstracte ce trec peste măsura spiritelor comune; ele sunt apropiate, familiare, simple: le recunoști și ie crezi, nu prin stăruințe tetraordinare, ci prin reculegere și judecată. De aci urmează, că nici un om, oricare îi va fi condiția, nu este înlăturat dela aceste cunoștințe și deci nici dela folașele nemărginite pe care le aduc.

Natural, omul în chip este bun, după cum ori-și ce apă în chip firească curge la vale; totuși, nu este egalitate firească morală sau intelectuală între oameni. Indivizii se deosebesc unul de altul, consecință atribuită în primul rând eredității. Unii indivizi, privilegiați de soartă, sunt înzestrați mai bine decât alții, ajung fără opintire la cunoșterea datorțiilor și la practicarea virtuților; alții, deși se cred printre cei inteligenți și instruiți, cu greu ajung la concepția îndatoririlor morale pentru care suntem creați.

Acela care, ca și sportivul ori artistul ce se trudește continuu să se perfecționeze, meditează mult pentru ca să se perfecționeze în deosebirea binelui de rău și să lumineze în tot ce e bine, să-l asimileze sufletului său, practicându-l în toate acțiunile sale, acela va pași cu pași siguri spre adevărata fericire a vieții. El desvoltă în gradul cel mai înalt facultățile curate ale inteligenței sale și își face ca lege principiile dreptei judecăți; se leagă cu puterea de tot ceace este cinstit și drept, spre a întruni în sine practica riturilor ce sunt expresiunea legii morale.

Desigur că până ajunge omul la practică desăvârșită a legii morale, îi trebuie energie. Această energie morală de care suntem în mare parte lipsiți, nu se culege ca o floare de pe câmp, ea se cucereste cu trudă și cu osteneală și se smulge uneori ca un cărbune din adâncimile întunecoase, cu multe renunțări și jertfe. În acest scop trebuie să procedăm la fel cu ceice intenționează să construiască o clădire mărească; trebuie mai înainte de toate să ne gândim la fundament, care trebuie să fie cu atât mai solid, cu cât clădirea va fi mai mare și mai înaltă.

Parabola fiului risipitor, este un bogat izvor de adâncime morală și călăuzitor spre culmile frumoase ale vieții neprihănite.

TR. C.

Oglinzi, Cristale și Galanterie. seamuri mate, opaxit, ornamentale, gravate

Opaxit pentru instalații de baie și sanitare

vă furnizează cu 40 % reducere

Intrepr. Coop.

„MOLDOVANU”

Fabrică de sticlă de galanterie și oglinzi

Expoziție permanentă

Timișoara I. Str. Lenau Nr. 4 (cazemată).

Posturile vacante la școlile primare și grădinele de copii în ținutul Timiș

In vederea transferărilor pe ziua de 1 Sept. 1940

Timișoara, 25. — Ministerul educației naționale a publicat în Monitorul Oficial nr. 23 din 29 Ianuarie 1940 posturile vacante dela școlile primare și grădinele de copii cuprinse în tabloul de mai jos, în vederea transferărilor ce se vor face pe ziua de 1 Septembrie 1940.

Până la 1 Aprilie 1940, învățătorii titulari, cari doresc să fie transferați în locurile publicate vacant; sau ce vor deveni vacante prin transferări, vor înainta cererile Inspectoratului școlar al ținutului.

Cererile cari vor sosi după această dată, nu vor fi luate în considerare, chiar dacă sunt înregistrate la Inspectoratele școlare județene înainte de 1 Aprilie 1940.

La cererea de transferare fiecare învățător va anexa „Fișa de transferare” precum și actele prin care dovedește că întrunește condițiile fixate de art. 173—178 din lege, în caz contrar nu vor fi luate în considerare.

Domnii inspectori școlari județeni, în rapoartele cu cari însoțesc fiecare cerere de transferare, vor arăta dacă petiționarul este transferat sau numit pe 1 Septembrie 1939.

Iată tabloul:

JUDEȚUL ARAD

Școli primare urbane: Arad, școala nr. 8 (bărbat). Arad, școala nr. 9 germană (bărbat). Arad, școala nr. 13 maghiară (femeie). Arad, școala nr. 21 (bărbat).

Școli primare rurale mixte: Aldești (femeie). Bocsig (bărbat). Berechiu (bărbat). Cheveres (femeie). Cruceni german (femeie). Comlăuș (femeie). Dieci (femeie). Gurba (bărbat). Grânceri (femeie). Hodiș (bărbat). Movoda (bărbat). Mocrea slovacă (bărbat). Nădab (bărbat). Nădlac, școala slovacă (bărbat). Nădaș (bărbat). Pâncota germană (femeie). Rovine sălaş nr. 3 secția maghiară (bărbat). Șicula (bărbat). Selegeni (femeie). Sebiș (femeie). Seleuș (bărbat). Șimandul de sus (bărbat). Satu nou (femeie). Săvârșin (bărbat). Țipari secția slovacă (bărbat). Vârșand (femeie).

Grădini de copii urbane: Arad nr. 4 (femeie). Arad Micălaca veche nr. 17 (femeie).

Grădini de copii rurale: Pâncota (femeie).

Maestrii la școli urbane: Arad nr. 22 (maestru). Arad nr. 22 (maestră).

Maestri la școli rurale: Ghioroc centru practic băieți (agronom).

JUDEȚUL CARAȘ

Școli primare urbane: Oravița nr. 1 (bărbat). Oravița nr. 2 (femeie).

Școli primare rurale: Beiușreșca (bărbat). Berliște (bărbat). Berzasca (bărbat sau femeie). Bocșa moitană (bărbat). Biniș (femeie). Borloveni noi (femeie). Ciclova română (bărbat). Clocoțic (bărbat). Gârnic (femeie). Lupac, sârbo-croată (femeie). Lupac, română (bărbat). Răcăjdie (bărbat). Rafnic (bărbat). Ravenska cehă (bărbat). Socol (bărbat). Șteierdorf, germană (femeie). Vermeș (femeie). Vodnic, română (bărbat). Zlatița (bărbat).

Grădini de copii urbane: Oravița nr. ? (femeie).

Grădini de copii rurale: Moldova nouă (femeie).

Maestri la școli urbane: Oravița (maestră).

JUDEȚUL HUNEDOARA

Școli primare urbane și suburbane: Hunedoara centru (bărbat). Hunedoara

centru (bărbat). Hunedoara centru (femeie). Orăștie (păeți). Petroșani Dărănești (bărbat).

Școli primare rurale: Aninoasa (bărbat). Almaș Seliște (bărbat). Băița (femeie). Berin (femeie). București (femeie). Gura Barza (femeie). Gura Barza (bărbat). Lunca (femeie). Lupeni nr. 1 (bărbat). Lupeni nr. 3 (bărbat). Mărtinești (bărbat). Râul alb (bărbat). Renghit (femeie). Rovina (bărbat). Șibot (bărbat). Tebea (bărbat). Uibărești (bărbat).

Grădini de copii urbane: Hațeg (femeie).

Grădini de copii rurale: Tebea (femeie).

Maestri de școli primare: Hațeg (maestră). Petroșani nr. 2 (maestră).

JUDEȚUL SEVERIN

Școli primare urbane: Lugoj nr. 1 (bărbat). Lugoj nr. 2 (bărbat). Lugoj nr. 2 (bărbat).

Școli primare rurale: Bănie Herculane (bărbat). Bethausen, germană (bărbat). Brebul nou (femeie). Fârdea (bărbat). Iablonița (bărbat). Făget (bărbat). Gărănă, germană (femeie). Lăpușnicel (femeie). Maciova (femeie). Mehedica (femeie). Peștere (bărbat). Pietroasa mare, germană (bărbat). Sadova veche, germană (femeie). Sumița, cehă (bărbat). Știna, germană (bărbat). Verendia (femeie). Zervești (femeie).

Grădini de copii urbane: Lugoj nr. 3 (femeie).

Grădini de copii rurale: Slatina Timiș (femeie).

Maestrii la școli primare urbane: Lugoj nr. 3 (maestră). Orșova (maestră).

JUDEȚUL TIMIȘ-TORONTAL

Școli primare urbane: Timișoara nr. 4, germană (bărbat). Timișoara nr. 6 (femeie). Timișoara nr. 13 (femeie).

Școli primare rurale: Alioș, german (bărbat). Altringen, german (bărbat). Brestovăț, slovac (bărbat). Bucovăț (femeie). Buziaș, maghiară (bărbat). Buzăș, germană (femeie). Cebza (bărbat). Colonia bulgară, română (femeie). Clopouia, cehă (bărbat). Denta (femeie). Ghizea, germană (bărbat). Giulvăz, germană (bărbat). Gottlob, germană (bărbat). Iecea mică, germană (femeie). Ivanda, germană (bărbat). Lovrin, germană (femeie). Merișoara (bărbat). Moravita (bărbat). Nichișoara, germană (bărbat). Pesac, germană (bărbat). Petrovselo (bărbat). Răuți, maghiar (femeie). Sinersig (bărbat). Sandra, germană (bărbat). Sandra, germană (femeie). Semiacui mare (bărbat). Teremia mică, german (femeie). Tolvădia, german (bărbat). Vinga (bărbat). Vucova, slovac (bărbat).

Grădini de copii rurale: Checia (femeie). Tomnatic, german (femeie). Vălsani (femeie).

Maestrii la școli urbane: Timișoara nr. 2 (maestru). Timișoara nr. 2 (maestră). Timișoara nr. 4 (maestră).

Maestrii la școli primare rurale: Vălsani (agronom).

Totuși avioane ruse.

O comunicare a agenției telegrafice suedeze

Stockholm, 25. (Radior) — Agenția Telegrafică suedeză comunică: Urmare la știrile publicate de Uniunea Sovietelor și în care se pretindea că nici un avion sovietic nu a sburat deasupra teritoriului suedez, se comunică dela ministerul de externe că o declarație orală asemănătoare a fost făcută

Scrisori din

Contribuția economică a coloniilor

(Dela corespondentul nostru)

Paris (Februarie). — Producția industrială realizată în ultimii ani, în condiții de sporit mult capacitatea lor de producție, față de ce era ea înainte de războiul trecut. Intre anii 1914 și 1918, producțiile franceze au contribuit la dezvoltarea zionarea metropolei, cu cantități de importante de materiale. Aceasta, datorită unei bune administrații și unei modernizări și sistemelor producției, posibilitățile sunt mult mai bune.

Socotindu-se numai pe baza cifrelor actuale, se crede că în câteva luni niile vor putea trimite Franței cea mai bună alimente și materii prime câtă s-a mis în cei patru ani ai războiului trecut.

După cifrele recoltei anului trecut, după producția minieră în curs, se crede că le vor trimite Franței trei milioane jumătate de tone de produse minerale și 800.000 tone materii prime pentru industria franceză. Adică aproape patru milioane jumătate tone de produse.

Acestea reprezintă disponibilitățile de export ale coloniilor, afară de cele lor spre alte țări și, desigur, consumația internă.

Produsele sunt repartizate astfel:

Cereale (produse deosebite de China) 1.600.000 tone, produse minerale (din Africa Occidentală) 1.100.000 tone, mai ales (ceai, cacao, cafea, etc.) 800.000 tone, lemn 300.000 tone, cauciuc 100.000 tone, textile 40.000 tone.

Față de exportul și producția din timpul războiului trecut, se constată în unele domenii o mărire considerabilă a producției.

Față de nevoile actuale ale Franței, aportul coloniilor este deosebit de important și, în unele domenii, este completamente necesitățile interne și rind și disponibilități pentru export.

În privința necesităților de porțelan, manioc, crom, oleaginoase, producția colonială le acoperă din abundență.

O mare parte din necesitățile de cafea zahăr, staniu, bumbac, sisal, carne congelată, etc. este deosebit de acoperită de exportul colonial.

În sfârșit, în ceea ce privește cacaoul, ceaiul, romul, uleiul de palmier și de migdale, lemnul de acaju, grafitul, nichelul, necesitățile sunt acoperite de producția colonială, care are disponibilități exportabile altor țări decât Franța. Prin acest export, Franța obține cantități de devize, pe care utilizează pentru cumpărăturile necesare din străinătate, sau obține prin schimb, mărfurile necesare.

Cifrele de mai sus arată cât de importantă este contribuția coloniilor actualului război și, în genere, ce rol prețios de aprovizionare colonială imperiul colonial pentru Franța.

André HAY

Vita femeilor române din Timișoara contribuie la înzestrarea armatei

Timișoara, 25. — Femeile române, în vremele de mari încercări, au știut să întotdeauna la înălțimea chemării și această tradiție frumoasă se prelungeste și azi, când virtuțile lor se strălucesc luminos, din noianul asprelor preocupări ale unei națiuni care-și precește destinele cu hotărâre.

Elita doamnelor timișorene, dă un excelent exemplu, despre grija ce ele o pun pentru oștirea paznică a fruntării noastre.

Un ales buchet de însuflețite românbaze, au organizat în seara de 11 crt., sub patronajul distinșelor doamne *Hermina dr. Marta și Eliza general Dragalina*, o seară pentru înzestrarea armatei.

Frumoasa inițiativă se datorește doamnelor, *Eliza gen. Dragalina, d-soara Vally Tăranu și Aurora căp. Petcu*, carei elan tineresc, în special, a animat noriile acțiune.

La succesul moral și material al acestei seări au contribuit prin ajutorul lor material, donând prin bilete de înzestrare, următorii:

Excelența Sa dr. Alexandru Marta, Rezidentul Regal al ținutului Timiș 600 lei, dr. Gh. Ciupe, secretarul general al ținutului Timiș 300 lei, dr. C. Băran, primarul general al municipiului Timișoara 500 lei, dr. E. Tăranu, prietenul ajutor de primar al municipiului 300 lei, d-na Haginof 1000 lei, Fabrica de conserve 500 lei, Fabrica de bere 200 lei, dr. L. Gabor 250 lei, general Stavrescu 100 lei, dr. Muntean 100 lei, dr. C. Besa 100 lei, d. Brezeanu 300 lei, dr. E. Petrovici, administrator financiar 200 lei, Rasburg, director 300 lei, d-na dr. Secoșan 100 lei, d-ra Liuba 100 lei, Olariu Petru 1000 lei, ing. Liubău Faur, inspector general în ministerul Economiei Naționale 500 lei, A. Weiss 500 lei, Velter 195 lei, Clinay Mihaela 1000 lei, Ion Grigorescu (Leonida) 200 lei, dr. Alexandru Langer 1000 lei, Camera de Industrie și Comerț 495 lei, Centrala Cooperativelor 2000 lei, Prohaska 1000 lei, Fischer Desideriu 2000 lei, dr. Soimos Samuil 500 lei, Slaser 100 lei, dr. Kakuk 500 lei, Seculi C-tin 100 lei, Majer (Palace) 500 lei, directorul B. N. R. loco 100 lei.

Pentru organizarea bufetului, care a fost admirabil asortat, au contribuit doamnelor: *Hermina dr. Marta, Eliza general Dragalina, d-na dr. Ciupe, d-na dr. Bota, d-na dr. Mateescu, d-na dr. Drăghin, d-na dr. Cosma, d-na dr. Todan, d-na dr. Petrovici, d-na dr. Popa, d-na dr. Brudariu, d-na dr. Cimponeriu, d-na dr. Brezeanu, d-na dr. Ciucur, d-na dr. Tăranu, d-na dr. Baboș, d-na dr. Ambroane, d-na dr. Table, d-ra Giurteș, d-na Suciu, d-na Olariu, d-na Neșcovici, d-na dr. Fărcășanu, d-na Mureș, cofetăria „Mahat” „Manutân”, liceul de fete „Carmen Sylva”, Școala de menaj”, cofetăria „Boulevard”, cafeneau „Lloyd”, cofetăria „Albu”, cafeneaua „Dacia” măcelăria „Zikell”, restaurantul „Schnur”, bufetul Suzana („Juii”), etc.*

An mai muncit, dând concursul lor neprecupețit pentru reușita seării: *cap. Marghescu, căp. Simu, d-ra Iosefina Klein, d-na Nămoloiu cu d. T. Nămoloiu, sublt. Săranu, d-ra Lia Boldea și d. Fl. Ionescu împreună cu personalul atelierului de mode „Doina”.*

Cu acest prilej a concertat d-ra *Olga Moldovanu* fiind acompaniată la pian de d-na căp. Tabacu, cântând bucăți din Drăgoi, Brediceanu și Scheletii, fiind călduros aplaudate de selecta asistență în care am remarcat prezența d-lor Excelența Sa dr. Alexandru Marta, Rezidentul Regal al ținutului Timiș, general Stavrescu, d. dr. Coriolan Băran, primarul general al municipiului Timișoara, d-na și d. dr. Gh. Ciupe, secretarul general al ținutului, col. Dobren cu d-na, d-na și dr. Emil Tăranu, primul ajutor de primar, col. Tetrat, d. Safirescu, inspector judecătoresc, d-na și d. col. Davidescu, d-na și dr. Warth, ajutor de primar, col. Virgil Popovici, prefectul județului nostru, d-na și d. Wan d. Gevel, directorul fabricei de conserve, d-na ing. Câmpeanu, dr. Table cu d-na, d. Lăpă Tăranu, funcționar superior la fabrica de conserve, d-na și dr. Dobrin, col. Năsturaș, comandantul Cercului de Recrutare, col. Ivanovici, maior Bădiceanu cu d-na, maior Pleșoianu cu d-na, d. Rusalim cu d-na, dr. S. Ciobanu cu d-na, av. Zeno Soșoi, dr. Porumb, căp. Simu, căp. Marghescu, căp. dr. Ilescu- d-rele Fărcașiu, lt. Popescu cu d-na, căp. magistrat Oatu, căp. magistrat Dinulescu, etc.

Constituind-se comitetul de organizare compus din: d-na Eliza general Dragalina, d-soara Vally Tăranu, d-na Aurora căp. Petcu, d. căp. intendent Dumitru Marghescu, delegatul Div. I. inf. a stabilit următorul rezultat material:

Venituri:	
1. Bilete de onoare	— — 19.640 lei
2. Bilete de intrare	— — 18.690 lei
3. Tombolă	— — — 10.170 lei
4. Licitație americană	— — 3.330 lei
5. Bufet	— — — 9.354 lei
6. Garderobă	— — — 5.120 lei
Total general:	66.304 lei.

Cheltueli:

1. Cheltueli diverse pentru organizarea seării 4.967 lei.
- Rămăși venaturi 61.328 lei.
- Pentru fisc, taxe sub rezervă 3.200 lei.
- Rămăși venaturi neto 58.128 lei.

Această sumă se va depune la Banca Națională a României, la dispoziția ministerului Apărării Naționale, pentru fondul înzestrării armatei.

Dacă se va aproba scutirea taxelor fiscale și aceasta sumă, adică 3.200 lei va fi dată pentru același scop.

Comitetul de organizare mulțumește călduros pe această cale tuturor celor cari și-au dat concursul la reușita acestei seării.

Dania ce se face pentru înzestrarea oștirii din partea femeilor române timișorene caracterizează sufletul lor ales și elogiile noastre ce se adresează inițiatorilor, d-na Eliza general Dragalina, d-soara Vally Tăranu și d-na Aurora căp. Petcu, nu sunt îndajuns pentru a sublinia și devotarea cauzei superioare naționale.

L. I. O.

Lista candidaților pentru alegerile eparhiale din Episcopia Aradului

Arad, 25. — Lucrările în vederea fișării candidaturilor pentru alegerile eparhiale, cari după cum anunțat, se vor ține la 26 Februarie și 3 Martie, au fost încheiate. Pe liste figurează următorii:

Arad: protopop Fl. Codreanu, general Al. Viad, primarul municipiului, dr. Mihail Marcuș. Buteni: Ștefan Lungu, protopop, Lazăr Igrășan, inspector școlar, dr. Caius Lepa, directorul școlii normale; Cermeiu: prof. preot Sabin Ștefea, dr. Gheorghe Sârba, dr. Petru Șteaur, Chișineu-criș: protopop Petru Marseu, dr. Aurel Lazar, Dimitrie Boariu; Curtici: protopop Sava Traian Seculin, dr. Adam Iancu, dr. I. Alămoreașu; Gurahonț: protopop Constantin Lazar, dr. Teodor Babuția, medic, Savu Dorca; Hălmașiu: dr. Ilarion Felea, profesor la Academia Teologică, Aron Petrușiu, prof. Traian Mager; Ineu: protopop Mihail Cosma, prof. Pavel Dârlea, dr. Pavel Șiiartău, medic; Micalaca: preot Ioan Ardelean, dr. A. Stoinescu, Nicolae Adam, deputat; Pecica: preot I. Popescu, dr. Cornel Lu-

țai, Ascaniu Crișan; Radna: protopop Traian Cibian, dr. Emil Micoș, dr. Sever Ispravnic-înmor; Sântana: protopop dr. Nicolae Popovici, rectorul Academiei Teologice, dr. Alexa Boțioc, dr. Oct. Lupas; Săvârșin: protopop Procopie Givulescu, ing. Andrei Streza, dr. Romuald Coțoiu; Sebiș: protopop Cornel Mager, dr. Sever Covaci, dr. Pavel Iva; Seleuș: preot Iustin Monția, dr. Cornel Radu, Vladimir Eșeanu; Șiria: protopop Aurel Adamovici, dr. Sever Ispravnic-senior, Axente Secula; Socodor: protopop Caius Iuricu, dr. Cornel Iancu, dr. Iustin Marseu; Târnova: arhimandrit dr. Iustin Suciu, Tiberiu Vuța, dr. Ioan Pescariu; Vața de Jos: protopop Ștefan Bogdan, dr. Traian Costina, Amos Turucu; Sarcia (Jugoslavia): protopop Gh. Andra, dr. Aurel Crișan, Dumitru Cioban.

În afară de cei de mai sus, pe liste mai figurează: Nicolae Crislea (Arad), dr. Emil Velicieu (Chișineu-criș), dr. Aurel Gligor la Hălmașiu, etc.

Adunarea generală a Reuniunii meseriașilor și muncitorilor români din Orăștie

Orăștie, 25. — Această silitoare societate chemată a promova interesele profesionale ale muncitorilor români în acest ținut și-a ținut recent a 3-a adunare generală ordinară sub conducerea preș. Popa Ilie, antreprenor, asistat de măestrul zidar Adam Oltean ca secretar.

Adunarea ținută în sala Primăriei la care a participat un mare număr de membri, din cei peste 100 înscriși, a fost deschisă prin o amplă și documentată dare de seamă a Comitetului despre activitatea anului 1939, citită de preș. Popa Ilie, din care reiese frumoasele înfăptuiri morale, spirituale, sociale și materiale realizate cu toată criza actuală, în anul trecut, de Reuniune, dintre care este de remarcat confecționarea frumosului drapel al Reuniunii, care a costat 11.500 lei și s'a sfinit la 6 Ian. a. c. în cadrul unor grandioase manifestări naț.-patriotice și profesionale la care a participat toate autoritățile locale, societăți și reuniuni din alte părți, în frunte cu reprezentantul Centralei din Cluj, d. secretarul Șt. Penes. Reuniunea a donat pentru înzestrarea armatei 2000 lei. Reuniunea mulțumește dlui Dr. Aug. Rațiu, preș. Centralei celor 76 de reuniuni din țară reprezentat ca nașul drapelului, prin d. Șt. Penes, dlui preș de onoare și juriconsultul credincios Emil Molnar, comitetului de conducere, funcționarilor A. Oltean, casier Vlădău V., bibliotecar C. Oprea, diletanților și sprijinitorilor producătorilor organizate de societate, precum și fanfarei țărănilor locali.

Adunarea a ascultat apoi după aprobarea raportului președintelui, frumoasa expunere a dlui măestrul croitor de haine, costume etc. naționale, D-tru Jurca confecționarul și nașul II al dra-

pelului Reuniunii, care a donat Reuniunii 1500 lei, în aplauzele adunării.

D. președintele mulțumește dlui naș și donator Jurca pentru dragostea ce o arată acestei societăți, donația sa fiind baza unui fond.

După verificarea rapoartelor secretarului, casierului și cenzorilor, precum și a sfintirii drapelului, adunarea purcede la alegerea conducerii Reuniunii pe anul 1940.

Să aleg următorii: cu vi aclamații este ales cu unanimitate în calitate de președinte tot d. Popa Ilie, care s'a străduit mult pentru Reuniune, tot astfel pe d. secretar Adam Oltean, iar vicepreședinte pe fostul casier Vlădău Vasile.

Membrii în comitet și slujbași: Oltean Ilie casier; Popa Ilie, controlor; Oprea Constantin, bibliotecar; Moranciu Iosif, econom; Carașca Mih., stegar; Jurca Ioan, Popoviciu Ioan, Ilie Ciurdărescu I. Ilie și Oprean Nic. cenzori; Hăca Marian, Chirilă Ioan și Izdrăilă Vasile, și Popa Gh.-Muscanu.

S'au ales apoi în comisia artistic-culturală: Oprea C., Izrailă V. și Iaca M.; comisia de conciliere: Popovici I., Popa Ilie Nic., și Maranciu I.; comisia de arbitraj: preș. Popa, Popovici I., Popa Ilie-Nic. și Maranciu I.; delegații pentru adunări, congrese și constituirea breslei: preș. Popa, Vaidean D., Florea Gh.; Vlădău V., Florea G. și Oltean Ilie.

După desbaterea tuturor punctelor de la ordinea de zi, ședința s'a ridicat.

DR. F. M.

Citiți și răspândiți ziarul „DACIA”

Azi Duminecă **BETTE DAVIS** în cel mai mare succes al stagiunii **CAPITOL** *Fata bătrână* și Miriam Hopkins, George Brent

Azi Duminecă **APOLLO**

Brigada Nordului Un film senzațional **TECHNICOLOR** de acțiune și aventuri **Dick Foran** Gloria Dickson - Gale Page

Incerări de monografie istorică

O comună în plin progres

Sau cum prin muncă asiduă, se reînvie vechiul caracter românesc al comunei Gad

Comuna Gad, se află în jud. Timiș-Torontal, plasa Giulváz, în vecinătatea comunelor Rudna, Cruceni, Ciavoș, Giera, Toäger, Dolat.

STATISTICA

In anul 1839, comuna are 1080 gr. neuniți, 44 catolici, 4 evrei, 6 reformati = 1136 locuitori.

In anul 1843 are 890 locuitori.

In anul 1860 are 1040 locuitori.

In anul 1880 are 140 rom. cat., 680 ortodoksi, 6 aug., 6 ref., 7 evrei = 839 locuitori.

In anul 1890 are 46 magh., 119 germ., 230 români, 489 sârbi, 13 alții = 897 locuitori.

In anul 1910 are 1141 locuitori.

In anul 1930 are 403 români, 194 germ., 507 sârbi, 49 țigani, 74 alți = 1227 locuitori.

COMUNA IN EVUL MEDIU

Date pozitive despre întemeierea comunei Gad, nu avem. Tradiția spune, că pe locul comunei, dealungul râului Timiș, până aproape de Foeni, principele valah Glad, ar fi avut o luptă cu Tuhtum, unul dintre conducătorii Ungurilor, sosiți în aceste locuri în anul 896. După retragerea trupelor beligerante, pe un loc mai ridicat s'a zidit comuna, primind numele principelui valah Glad. Deci, după tradiție, comuna e înființată în sec. IX.

Istoricul maghiar Bárany Agoston susține, că numirea comunei: derivă de la ducele Glad, Galad, care — după Anonimus —, avea sub stăpânirea sa țara dela Mureș până la Orșova.

Cea dintâiu amintire istorică despre comună o avem din anul 1212. În acest an, Andrei II. donează lui Sebus, „... fidelis noster Sebus...“ mai multe posesiuni, în ținutul Posoni, Trencen etc... și „terram Gyad ad quatuor aratra a castro temesensi exemptam...“¹⁾

În listele de zeciuială papală din anii 1332—1337, aflăm: „Item Gregorius de Guad solvit 10 banales“ și „Item Gregorius de Guad solvit VII grossos“²⁾ E discutabil, că Guad, Guad din Monumenta Vaticana, e Gad-ul de azi!!

Dealtcum, faptul că în listele de zeciuială papală din anii amintiți, figurează mai multe comune din Banat, nu îndreptățește pe nimeni să deducă că aici ar fi fost parohii catolice. Nici decum. Știm bine, că domnitorii din dinastia Anjou, au avut o politică de asiduă catolicizare față de românii din Banat și Transilvania. Cnezii noștri, conducători ai satelor au fost nobilitați și prin aceasta s'au desprins de masa poporului, pierzându-și limba și credința. Stăpânirea bisericească catolică, pentru ademenirea ortodoxilor, la credința lor, au așezat în diferite comune misionari, preoți catolici și au obligat și pe credincioșii ortodoksi la plata diferitelor taxe către preoții catolici. Locuitorii comunelor erau toți ortodoksi, și numai preotul misionar papal, era catolic. Așa se și explică de ce aproape în fiecare an din timpul 1332—1337, — timpul listelor de zeciuială papală, — preotul se schimbă. E un fel de misionar —, preot ambulant, fără credincioși. Credincios era poate cnezul, conducătorul satului care se nobilitase.

Un astfel de preot era și „Gregorius de Guad“. Locuitorii comunei au rămas români ortodoksi, așa cum îi cunoaștem, de când apare comuna în istorie până azi.

În timpul ocupațiunii turcești, comuna există căci însemnările lui Mar-

sigli din anul 1690—1700, dau comuna Gad în districtul Ciacova.

DUPĂ ISGONIREA TURCILOR DIN BANAT

În conscripția din anul 1717, comuna Gady are 30 case, în districtul Ciacova. În harta lui Mercy din 1723, e Gad.

Sârbi aițători în comună, au imigrat din Muntenegru, prin anii 1770—1775.

În anul 1788, împăratul Iosif II, în expediția contra Turcilor, poposește în comună și stă o noapte în casa lui Petru Milos. După dicționarul lui Vályi Gad-ul e comună — sârbească — în județul Torontal, cu locuitori ortodoksi...

După dicționarul lui Fényes Elek: Gad, comună valahă cu 44 catolici, 8 ref., 1080 gr. neuniți, 4 evrei. Are 41²/₈ sesiuni iobagiale. Domn feudal: familiile Kászonyi, Nagy, Gyertyánfy, Kulkarics, Pálffy, Fodor.

Statistica gr. neuniților din anul 1843, arată în Gad 890 suflete, 184 părechi căsătorite și 38 școlari. Matricolele botezătorilor și căsătoritorilor datează din anul 1779 iar a morților din 1802. Preot ortodox sârb la 1843 era Ioan Savici iar învățator Maxim Nicolici.

Cum Românii, în toate timpurile, au fost persecutați de stăpânirea maghiară, fie direct, fie indirect prin sprijinirea altor naționalități. — așa s'a întâmplat și în comuna Gad. Sârbi, deși veniți mai târziu, au fost favorizați de stăpânirea maghiară, care le-a dat atât biserica, cât și școala proprie. Românii erau siliți a cerceta biserica și școala sârbească, ceacea a făcut ca multe familii românești să se sârbizeze.

Nu e deci de mirare, că Românii, înainte de Unire, au rămas inapoia Sârbilor, pe terenul cultural. Manifestații culturale românești nu erau decât la horă, ori sârbări familiare.

COMUNA GAD IN TIMPUL RĂZBOIULUI

În timpul războiului pentru întregirea Neamului, fiind în fruntea comunei un notar român (Trandafir) și primarul Jurchița — român, — populația a fost scutită de diferite vexațiuni, rechiziții neumane, internări, ori punerea conducătorilor români sub paza politică.

Voluntar în armata română a fost Zarin Milos, — provenit din Italia unde fusese prizonier.

În timpul când satele din jur, erau tulburate de evenimentele toamnei 1918, comuna Gad a fost scutită de spargerii, devastări ori crime. Câțiva Sârbi din comună au încercat devastarea moșiei Gudenus și a firmei Franck, — cauzând însă numai mici pagube, —

Românii au avut o atitudine cât se poate de indiferentă față de tulburările comise de conlocuitorii lor. Sârbi au înființat o gardă națională-sârbească, sub conducerea fostului plutonier Lazin Rada, dar n'a funcționat decât 2 săptămâni, fiind pornită spre fapte rele. Chiar și cele două spargerii la moșierii amintiți s'au făcut de către membrii găzii sârbești.

La adunarea națională dela Alba Iulia, delegații comunei au ost oprit să participe, fiind comună ocupată de trupele sârbești.

Ocupațiunea sârbească a ținut dela finele lunii nov. 1918 până la 6 Iulie 1919. Purtarea Sârbilor a fost relativ umană, dar la retragere au rechiziționat dela oameni mai multe vite, fără a le da vr'o despăgubire.

COMUNA IN ERA ROMANEASCA

După razboi, comunei i-o fost nărațit de promie sa aibă conducători vrednici, cari s'o indrumeze în tiru istoric românesc. Îndeosebi îndrumătorul spiritual al comunei a readus poporul baștinaș românesc, în vechile sale drepturi firești făcându-l să fie stăpân și cultural al comunei.

Zilele trecute am avut în mână Monitorul Oficial din 3 Februarie 1940 în care ni-a fost dat sa văd spre bucuria mea, înaltul Decret Regal, care aproba cumpărarea unui casei în comuna dela Baronul Gudenus Adalbert din partea primăriei comunei Gad, în acest castel urmează să se instaleze: primăria cu locuința notarului, Casa Națională și o sală de învățământ pentru postul al doilea de învățator de stat. Tot prin acel Decret Regal, se aprobă vânzarea actualei case a primăriei pentru Casa parohială ortodoxă-română.

Cetirea acestui Decret Regal, mi-a reinprospătat în memorie multe amintiri frumoase în legătură cu istoricul romanizării comunei Gad.

În vremuri nu de mult trecute, am avut ocaziunea în repețite rânduri să fiu între locuitorii comunei Gad, să le ascult plângerile, să le văd eforturile depuse pentru ridicarea românilor din această comună. Firește cu cine puteam lua contact mai bine, decât cu harnicul lor preot-învățator, Dimitrie Petcu, căruia i-se datorește în cea mai mare măsură romanizarea comunei Gad și ridicarea așezămintelor de care amintii mai înainte.

În anul 1924, românii ortodoksi din comuna Gad n'aveau biserică și nici preot. Trebuințele lor religioase erau satisfăcute de preotul sârb. Cercetau biserică sârbă, tot așa școala sârbească.

Biserica română ortodoxă din Gad

ca. Știu ceti și scrie numai sârbi, ca mulți în botez primiau nume sârbi. Cu alte cuvinte, erau fiii pierduți, ueamului românesc, cari mergeau la desnaționalizare cu pași repezi.

În toamna anului 1924, este numit comuna Gad în calitate de preot și învățator, fostul director al școlii primare din Ghilad: Dimitrie Petcu.

Cu apariția Sfinției sale în comună se începe adevărata eră românească și se aduc la viață tot atâtea așezăminte religioase și școlare, care ar fi cinstite oricărei comune bine organizate.

Ajutat de înțelegerea notarului Cal Schweitzer, sprijinit de toți primarii comunei și de administratorul firmei „Franck“ cu munca și contribuția mânărilor din comună și mai ales cu ajutorul efectiv acordat de prefectura județului Timiș-Tor. prin toți domni Prefecți, s'a ajuns ca după 16 ani de muncă asiduă și fără preget, în comuna Gad să existe azi:

1. O BISERICĂ ORTODOXĂ ROMÂNĂ de toată frumusețea, înzestrată cu casă parohială corespunzătoare, secție parohială foarte bună precum și siune cantorală și bisericească.

2. O ȘCOALĂ PRIMARĂ DE STAT cu 2 sale de învățământ cu locuință pentru director, cu o grădină plină de pomi fructiferi și vie.

Școala poartă numele bănațeanu Emanuil Ungurean, și este înzestrată cu material didactic modern și pedagogic.

3. PRIMĂRIA ȘI LOCUIȚA NOTARULUI, instalate în castelul cumpărat recent.

4. CĂMIN CULTURAL, instalat în castelul cumpărat.

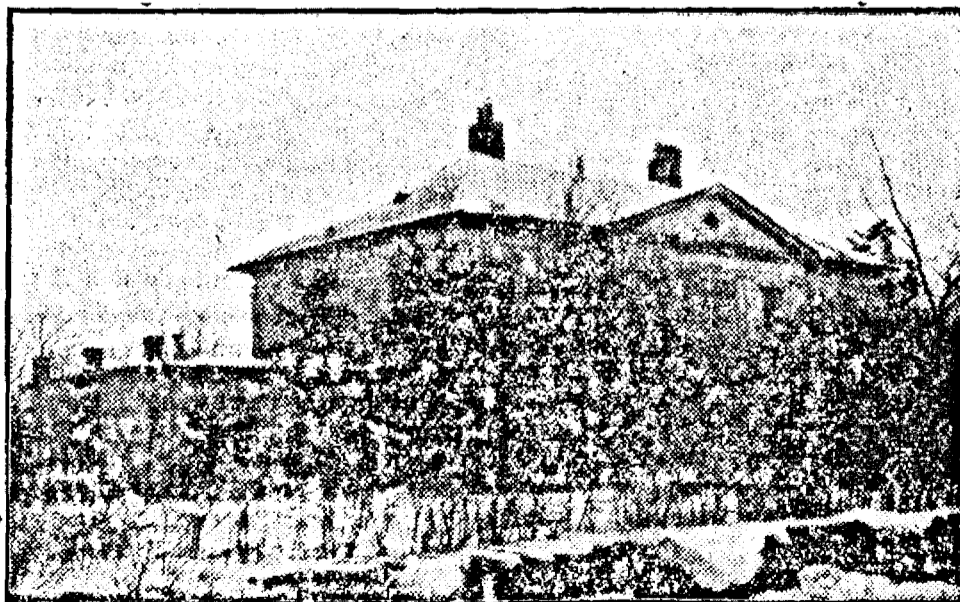
5. CANTINĂ ȘCOLARĂ, care funcționează foarte bine și la care iau zilnic gratuit 40 elevi săraci de ai niștilor și ai tuturor concentraților.

6. CIMINTIRUL ROMANILOR ORTODOXI îngrădit din nou, plantat și împărțit.

Iată că prin munca asiduă a preot care-și înțelege menirea în stă comună mixtă — română și sârbă — am ajuns să recăștigăm terenul pierdut de sub picioare veacuri de-a rândul.

Dar se mai impune o constatare: lizările de mai sus se datorează în primul rând armoniei desăvârșite ce există între puținii conducători ai comunei și între locuitori.

NICOLAE ILIENCO

Clădirea comunei Gad, căminul cultural, sala de învățământ și casa școlară

ATENȚIUNE DOAMNELOR!
Salonul de mode

„Doina“

Timișoara I, str. Dr. N. Paulescu 1
Vinde pardesie, costume și rochii

cu 20% reducere.

Soldăm dela 20/II—1/III 1940

1) Ortovay: Temesvm. Oklevelék I. p. 2.

2) Monum. Vaticana I 152 156

Ambasadorul alb al României

De câteva zile, toate ziarele comentează vizita în Italia a dlui ministru Teofil Sidorovici, comandant al Străzii Tării.

Azi, fiecare gest cât de neînsemnat; o declarație cât de puțin importantă; o prietenie lăsată într-o aparență și trezită din nou, refăcută: o confesiune de orice natură; o vizită, chiar de curtoazie, este comentată cu mult interes. Astfel de vizite, conferințe și declarații sunt criterii, după care se măsoară cu aproximație raportul de prietenie ce există între singuraticele națiuni. Ele sunt barometrul legăturilor de prietenie dintre țări. Cu cât aceste manifestări vor fi mai normale și mai bune.

Întâmplător pentru că Comandantul Străzii Tării în Italia este atât de viu comentată. Și este comentată azi, când aproape nu se mai poate ști, dacă măcar se poate conta pe prietenia și sprijinul aliatului de ieri.

Evenimentele internaționale din ultimii ani ne confirmă aceasta. Dușmanii de moarte, despărțiți prin programele barometrice, îi vedem într-o tabără, împândiți cot la cot.

În aceste vremuri grele avem datorează pe lângă înarmarea și fortificarea noastră, să revizuiți și să consolidăm legăturile de prietenie cu toți aceia cari doresc sincer pacea și se feresc de război. Nimic deci mai firesc, decât ca prietenia noastră cu Italia să se reînnoiască, tocmai în înțelesul menținerii păcii.

Pentru noi, această reînnoire a legăturii de prietenie cu Italia nu era un lucru geru, deoarece atât legăturile din trecut, cât și originea comună, glasul inimii — care nu se face apă. — asigură aceasta.

Acela care a fost chemat să contribuie la refacerea prieteniei noastre cu Italia fascistă a Ducei, este comandantul Străzii Tării, Teofil Sidorovici.

Ca oaspe al tineretului fascist din Italia, ambasadorul alb al României, împreună cu suita sa, a fost primit cu mult entuziasm și sărbătorește, de către conducătorii politicii și religioși ai poporului și tineretului fascist.

Rezultatul vizitei dlui T. Sidorovici se va vedea în curând. Pentru noi, această vizită mai are și un rezultat pozitiv imediat: Propaganda deșantată reacionară și comunistă, a postului de radio din Budapesta, a amuțit, — cel puțin pentru moment. Cine a ascultat emisiunea de Joi, emis la ora 13.30 de postul de radio din Budapesta, a putut să audă că: „prietenia italo-română nu înfruntă pe cea italo-maghiară, din contră, poate ușura prietenia româno-maghiară”. Așa da! Asta vrem și noi: prietenie și raporturi bune cu toți vecinii!

În această ocazie, să vă recomandăm serviciile pe care le aduce țării noastre Străaja Tării!

Atunci când s'a pus temelia acestei instituții Regale de educație a tineretului român, poate nu credea că ea va fi chemată să activeze și pe acest teren. Omul însă sfintește locul. La înălțarea Sa Regele a fost fericit însoțit. La rândul său, d. comandant T. Sidorovici, a știut să-și aleagă colaboratorii în așa fel, că azi Straja Tării poate numi foarte bine: instituția care face treabă multă cu bani puțini.

Nu pot încheia acest articol, fără a constata, că, — alături de scopul didactic, care activează intens și efectiv, — biserica ortodoxă română graniței de Vest s'a încadrat dela început în acțiunea Străzii Tării.

În anul 1937, când s'a pus problema înființării preoților în străjerie. Prea Sfințitul Episcop Dr. Vasile Lazarescu al Arhiepiscopului a fost acela, care a înălțat din primul moment acest imperativ al vremii, trimițând la controla de

îndrumare străjerescă din Breaza și Sf. Gheorghe mai mulți preoți, îndemnând în același timp pe toți să se încadreze cu toată conștiința în acțiunea Străzii Tării și să muncească alături de comandantul străjeri „pentru țară și Rege”.

In așteptarea rezultatelor pozitive ale vizitei din Italia a dlui Teofil Sidorovici, — din partea preoților ortodocși din

Bucșoia Bucovinei, — dorim comandantului Străzii Tării, Ambasadorului alb al României și însoțitorilor săi: Sănătate!
Preot LIVIU SURLAȘIU

BETTE
DAVIS
și
MIRIAM HOPKINS
în
FATA BĂTRÂNĂ

FATA BĂTRÂNĂ

(The Old Maid)

cu

Bette Davis și Miriam Hopkins

Bette Davis întrece creația ei din „Nu vreau să mor”. . . E mult mai firească, mai umană, mai sentimentală, mai aproape de sufletele noastre . . . Admirabil susținută de Miriam Hopkins, Bette Davis atinge apogeul emoționalității în această dramă a femeilor, a inimii și a iubirii. „Fata Bătrână”, în regia lui Edmund Goulding, este fără îndoială punctul culminant al carierei Bettei Davis.

Am vrea să găsim cuvinte potrivite pentru a traduce impresia de frumusețe desăvârșită ce ne-a lăsat „Fata Bătrână”. Dar frumusețea — ca și opera de artă — atunci când atinge perfecțiunea, aproape ideală, se împotrivesc să încapă în cuvinte . . . ar fi un păcat de neiertat să nu vedeți acest film, care nu trebuie văzut altfel decât de la început.

Nu sunt, bănuiesc, singurul admirator al Bettei Davis. Vor pricepe deci cititorii toate superlativele pe cari sunt silit să le întrebuițez, făcând cronica unui film, în care ea interpretează rolul principal. . . Și de astădată a fost nevoie să constat cu părere de rău că vocabularul meu nu conține cuvinte potrivite pentru a caracteriza jocul minunat al acestei actrițe.

îndrumare străjerescă din Breaza și Sf. Gheorghe mai mulți preoți, îndemnând în același timp pe toți să se încadreze cu toată conștiința în acțiunea Străzii Tării și să muncească alături

de comandantul străjeri „pentru țară și Rege”.

In așteptarea rezultatelor pozitive ale vizitei din Italia a dlui Teofil Sidorovici, — din partea preoților ortodocși din

Bucșoia Bucovinei, — dorim comandantului Străzii Tării, Ambasadorului alb al României și însoțitorilor săi: Sănătate!

Preot LIVIU SURLAȘIU

SPORT

Va reedita Ripensia rezultatul din toamnă?

Matchul divizionar din Timișoara, se vede, că va putea fi urmărit de public, căci capriciile timpului au început să fie favorabile jocului de football, așa că nu este un act de extremă bravură ca să asisti la deschiderea marelui competițiuni care este campionatul național.

Studentii au sosit aseară în localitate, și toți cari au putut vorbi cu ei, au trebuit să constate, că rareori o grupare a fost pătrunsă de atâta optimism viguros ca Sportul Studențesc în preajma acestui match cu CAMT.

Optimismul lor este întemeiat, — căci numai cu credința nestrămutată în vic-

torie se poate angaja la match o echipă cu mentalitate sănătoasă, — iar câștigul vor avea nevoie de toate resursele lor fizice și intelectuale ca să poată face față în mod onorabil.

Faptul că în toamnă studenții au fost învinși pe propriul lor teren nu poate permite nici-o iluzie timișorenilor. Matchul nu este câștigat, chiar în fața galeriei proprii, muncitorii trebuie să lupte. Chiar din răspuțeri!

Formația CAMT este următoarea: Eichler — Chiroiu, Galgozy — Cioban, Kohn, Iliș — Bindea, Coroni, Toth, Reiter, Bücher.

La ora 15 începe partida CAMT—Sportul Studențesc pe arena Banatul

În toamnă Ripensia a început seria matchurilor pentru campionatul național la Timișoara cu partida în contra Juventusului.

Acum adversarul este același, dar teatrul luptei este la domiciliul bucureștenilor.

Cum va fi rezultatul? Normal ar trebui să ne așteptăm la o victorie la limită a timișorenilor, dar întretimp s'au schimbat prea multe așa că cu toate că în toamnă rezultatul a fost 3:0 în favoarea Ripensiei, chiar victoria la limită nu se va putea realiza ușor.

În primul rând Juventus, atât de prost clasată pe tabela campionatului, nu s'a resemnat încă, ci din contra va căuta cu ultima suflare să scape de retrogradare.

Pregătire secrete din timpul iernei, antrenamentele reluate din timp și avantajul terenului propriu pledează în favoarea gazdelor.

Dar chiar dacă nici Ripensistii nu cred în repetarea scorului, sunt totuși destule motive ca o victorie a timișoren-

lor să poată fi scontată.

În primul rând Ripensia are o echipă mai tânără, așa că chiar dacă Juventus are — eventual — mai mult antrenament, condițiunile dificile în care se va disputa matchul prezintă neapărat un avantaj pentru Ripensia, jucătorii putând fi deja în formă satisfăcătoare.

În al doilea rând Ripensia ca orice echipă capricioasă joacă dupăcum are dispoziție. Ori acum moralul echipei este excelent. Imprejurările în care au decurs ultimele întrevederi dintre jucători și membrii comitetului sunt chezașie absolut plausibile.

Acum și jucătorii știu, mai bine ca oricând, ce șanse au, nu numai în ceea ce privește clasamentul onorabil, ci chiar în acela al titlului de campion.

Poate dificultatea, năsi în care, va fi poartă comportarea apărării în care Oprean și Dobay joacă fundaș.

Formația e următoarea: Pavlovici — Oprean, Dobay — Gal, Kotormányi, Simatoc — Haas, Andreescu, Marcu, Jivcovic, Tănzer.

Vasul sovietic „Belenga” capturat de un vapor britanic

Tokio, 25 (Rador.) — Ziarul „Asahi” află din Hongkong, că un vapor de război britanic a capturat acum câțiva timp vasul sovietic „Belenga”, care transporta dela Manilla la Vladivostok 1000 tone minereu de Tungsten.

Se presupune că această încărcătură era destinată Germaniei și ea venea dela

Ciungking, în virtutea acordului încheiat înainte de război. De atunci, vasul capturat este deținut de autoritățile britanice, iar autoritățile sovietice au cerut eliberarea lui.

„Asahi” consideră acest incident ca un semn al unei politici mai ferme față de Soviete.

Consiliul de miniștri

a luat în cercetare proiectele-legi cari vor fi supuse desbaterilor Corpurilor Legiuitoare convocate pentru 4 Martie

București, 25 (SIR). — Consiliul de miniștri a ținut ieri la ora 18 o ședință, sub președinția dlui Gh. Tătărescu. Consiliul a luat în discuție proiectele de lege, cari vor fi supuse desbaterilor Corpurilor Legiuitoare, convocate pentru 4 Martie. Consiliul a examinat apoi problemele în legătură cu diferendele de ordin material dintre Stat și orga-

nizațiunile romano-catolice, aprobând raportul dlui ministru pentru minorități despre soluționarea propusă de către comisiunea mixtă, alcătuită din delegații guvernului și organizațiilor romano-catolice, care a examinat aplanarea acestor litigii. Consiliul s'a terminat la ora 20.15.

Un nou stoc de îmbrăcăminte pentru concentrații de pe zonă donat de plasa Recaş

Timișoara, 25. — Al doilea stoc de îmbrăcăminte lucrat de mână, de femeile și doamnele din plasa Recaş, s'a predat în ziua de 23 și 24 Februarie crt. Diviziei I, Infanterie. Conform cu dorința donatorilor și femeilor ce au lucrat, îmbrăcăminte va fi împărțită concentrațiilor de pe zonă, cari aparțin unităților cu sediul în Timișoara.

Toate îmbrăcămintele predate, sunt lucrate de mână, din lână.

Cu această ocazie, s'au predat un număr de 860 sveter, 245 perechi ciorapi, 55 per. mânusi, 107 per. mânecare, 23 buc. ștergare, 30 buc. batiste, 28 fulare și 3 diferite.

Este locul să arătăm că din plasa Recaş s'au mai predat și în luna Decembrie 1939, un număr de 1657 lucruri, din cari sveter, au fost 310 bucăți, ciorapi 1236 buc. Separat de lucrurile de mai sus, executate de femei, au executat și străjerii și au expedit, un număr de 1523 buc. lucruri din cari, 106 sveter și 616 ciorapi, iar restul mânusi, mânecare, batiste, fulare etc.

Dăm mai jos pe comune lista acestor lucruri executate de femei și de străjeri, cari au fost predate armatei, în Decembrie 1939 și Februarie 1940.

Recaș, 126 sveter, 292 buc. ciorapi, 81 flanele, 38 diferite, total 537 buc. lucruri. Bazos, 116 sveter, 166 ciorapi, 120 buc. mânecare și 63 batiste, total 465 buc. lucruri. Bucovăț, 20 sveter, 76 ciorapi și 4 mânusi. Belint, 80 ciorapi, 26 batiste, 18 diferite, în total 244 buc. Ictar, 38 sveter, 214 ciorapi și 32 diferite, în total 284 buc. Budint, 23 sveter, 112 ciorapi și 36 diferite, în total 181 buc. Bencecul de jos și sus, 38 sveter, 60 ciorapi, 22 mânusi total 120 buc. Brestovăț, 53 sveter. Șanovița, 38 sveter, 84 ciorapi, total 122 buc. Izvin, 64 sveter, 70 ciorapi și 23 diferite, în total 157 buc. Ghizela și Paniova, 95 buc. sveter. Herneacova, 51 sveter, 26 buc. ciorapi și 65 buc. altele, în total 142 buc. Remeșea-Mare, 24 sveter, 136 ciorapi și 21 altele, în total 181 buc. Topolovățul-Mare, 29 sveter și 26 altele. Șuștra, 32 sveter, 74 ciorapi, 34 altele.

Ianova, 63 sveter, 110 ciorapi și 90 altele, în total 263 buc. Ghizătau, 15 sveter, 23 ciorapi și 35 altele. Teș, 26 sveter, 76 ciorapi și 16 altele, în total 108 buc. Petrovaselo, 16 sveter, 68 ciorapi, 9 altele, în total 93 buc. Iosifălau, 49 sveter, 112 ciorapi, 113 altele, în total 264 buc. Bazosul-Nou, 34 sveter, 30 ciorapi, 14 altele, în total 78 buc. Stancu, 37 sveter, 42 ciorapi și 42 altele. Șău Nouă, 28 bucăți diferite. Hodos, 20 sveter, 38 diferite.

În toate comunele de mai sus, au lucrat un număr de 1191 sveter, 1191 buc. ciorapi și 896 diferite altele, în total un număr de 4141 buc. cari au fost predate armatei.

Este o activitate lăudabilă a femeilor țărance și a doamnelor din plasa, căci li se cuvine toată lauda, pentru înțelegerea și ajutor ce l-au dat oștirii noastre.

Această frumoasă inițiativă, se repetă în mare parte și vrednicului plasa Recaş, d. Gavril Ursu, care organizat această muncă și au săvârșit sau colectat, a procurat suma necesară pentru care s'a cumpărat o cantitate de 447 kgr. lână, care a fost împărțită muncilor pentru lucru. Este deosebit de vrednică de laudă, fapta doamnelor din plasa, cari în seriile lungi de iarnă au instruit femeile de plugari, în țara sveterelor. Cu atât mai mult această muncă merită toată lauda, căci toate lucrurile ce s'au făcut, sunt lucrate de mână, cu excepția ștergarilor și batistelor, toate sunt din lână. Greutatea totală a lucrurilor de mai sus au fost 947 kgr. având o valoare de 525.000 lei. Laudă se cuvine și doamnelor și primarii din plasa.

Este cel mai prețios cadou, pe care plasa Recaş îl putea oferi armatei.

Se va adopta tactica surprizei pe frontul de Vest

Generalul francez J. Brossé a publicat, în ultimul număr al revistei „Revue de Paris”, un articol în care prezintă operațiile militare din ultimele săptămâni și emite ipoteze asupra operațiilor probabile pe frontul de Vest în viitorul apropiat.

În timpul primei chenzine a lui Ianuarie 1940 — serie generalul Brossé -- situația armatei franceze pe frontul occidental, n'a suferit nici o schimbare. Dispozitivul de atac realizat la 11 Noembrie 1939, ușor relaxat în adâncime, este la locul său. O ofensivă care ar îngloba teritoriile Olandei, Belgiei, Luxemburgului și Franței, între Mosella și Rhin, poate fi lansată de comandamentul inamic în douăzeci și patru sau patruzeci și opt de ore.

Pe măsură ce menținerea acestei concentrații masive în apropierea imediată a frontierei franceze și aceleia a vecinilor de Nord, se prelungește, francezii trebuie să fie mai atenți. Germanii au, în fața Olandei, Belgiei și Luxemburgului, 50—60 divizii și aproape totalitatea unităților lor de prezență și motorizate. E greu de crezut că prezența perzistentă a unei așa de mari densități de forțe nu răspunde nici unui obiect precis.

Această amenințare latentă, a cărei realitate nu este contestabilă, explică de ce și-tura venite la Bruxelles, la Haga, în ziua de 13 Ianuarie, au suscitat atâta emoție în Belgia și în Olanda.

Belgia a luat noi măsuri de mobilizare; apoi, după trei zile de îngrijorare, s'a produs o detenție.

Fără să se piardă din vedere că deslănțuirea viitoare a unui atac în stil mare la nord de Trèves este de domeniul ipotezei, nu e înțeleș să se considere avantajile pe care armatele Reichului ar putea să le nădăjduiască.

Lăsând forțele sale imobile atâta timp,

comandamentul german și-a propus să ostenească răbdarea adversarilor și să doarmă. Se poate bândea că, după atâtea calmă și monotone, o năvală care ar veni brusc ar avea șanse să găsească la cap de pândă o vigență mai molesită. Marșul lui Hindenburg în Mazuria, în 1915, este terminat cu victoria dela Augustov. În urma lui a avut loc un frig aspru.

Primul atac la Verdun, în 1916, a avut loc la 21 Februarie, întârziat de intemperii. Sunt precedente istorice cari dovedesc că o ofensivă înaintea primăverii nu e înțeleșibilă.

Germanii, în caz de atac, vor căuta să surprindă. Procedeele întreprinse de Polonia le-au reușit și e aproape sigur că vor mai face uz de ele.

Dar apărătorii sunt și ei preveniți de luni de amenințarea care îi pândeste și-au pierdut, timpul; și-au organizat, și-au mărit armamentul înmulțit obstacolele pasive împotriva atacului și au pus la punct toate organele de asistență.

Asprimea vremii jenează pe apărătorii care se suferă și mai mult pe atacatori. face șeste, spre a o combate, instalațiile sunt provizate.

Precauțiuni eficace au fost luate pe a pune aviația la dispoziție de efectele bombardamentelor prin surprinderea contrabaterilor sau terenurilor de aterisare, și fiindu-se bazele aeriene și dezvoltând artileria antiaeriană, care înconjoară concentrația de foc toate eventualele obiective pe care inamicul ar voi să le atingă.

Astfel un atac german ar fi posibil, dar totuși posibil. Dar toate măsurile au fost luate.

INFORMATIUNI

Calendar

DUMINICA, 25 FEBRUARIE

Ortodox: Sf. Părinte Tarasie Arhiepiscopul Constantinopolului († 806).
Catolic: † Oculi. Sf. Modest Episcopul. Farmaci de serviciu: Circ. I: C. Jahner, Pța Libertății; Circ. II: Löw, Str. 3 August, și Meiszner, Pța Petru Maior 2; Circ. III: Cristea, Pța Lahovary; Circ. IV: Diana, Str. Băianu 29.
Serviciul permanent: Mehala: Chioresanu; Fratelia: Panajot.

LUNI, 26 FEBRUARIE

Ortodox: Sf. Părinte Porfiriu Episcopul Casei (450).
Catolic: Sfântul Alexandru. Farmaci de serviciu: Circ. I: Götz, Piața Brătianu; Circ. II: Schul, Str. Joffre 4; Circ. III: Keller, Bul. Carol 27; Circ. IV: Ungváry, Str. Preyer 1.
Serviciul permanent: Mehala: Chioresanu; Fratelia: Panajot.
PROGRAMUL CINEMATOGRAFIILOR:
Capito: „Fata bătrână”, cu Bette Davis și Mirian Hopkins.
Scala: „Variété”, cu Paul Hörbiger și Hans Schönker.
Corso: „Aventurile lui Huckleberry Finn” cu Mickey Rooney.
Apollo: „Brigada Nordului”.

— PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINISTRI face cunoscut că în ziua de 27 Februarie autoritățile publice vor fi deschise, iar școlile vor ține cursuri. (Rador.)

— PRIN DECRET-REGAL, D. DR. Tiberiu Haneș a fost numit director al regiilor publice comerciale S. E. T.

— Transferări. Ținutului Timiș a dat decizii pentru următoarele transferări: d. Loghin Mușiu, șef de secție cl. I, dela prefectura județului Hunedoara, se transferă, în interes de serviciu, pe data de 1 Martie 1940, în postul vacant de șef de secție cl. I, la prefectura Caraș. D. Traian Daniil, fost subdirector cl. II, la prefectura județului Hunedoara, actual primar al orașului Hăgeș, se transferă la cerere, pe data de 1 Martie 1940, în postul vacant de șef de serviciu cl. I, la prefectura județului Hunedoara. D. Sever Procinkiewicz, șef de birou cl. II, la primărie orașului Orăștie, se transferă, la cerere, la prefectura județului Hunedoara, cu actualul său grad.

— CONFERINȚA DE APĂRARE PASIVĂ. În ciclul conferințelor de apărare pasivă pe luna curentă, s'a ținut duminică în sala teatrului orășenesc din localitate, de către d. Dionisie Petrișor, o instructivă conferință.

TEATRUL COMUNAL

Luni, 26 Februarie 1940

Mare concert dat de violonistul

VIRGIL POP

sub patronajul Excelenței Sale d-lui Alexandru Marta, Rezentent Regal, beneficiul ajutorării familiilor concentrațiilor.

Program:

- I. Tartin: Sonata X.
- I. E. Lalo: Symphonie Espagnole
 - a) Allegro moderato
 - b) Romanzo
 - c) Finale (Rondo).
- Pauză
- II. a) Philippe Gaubert: „Acolo departe pe mare.”
- b) Ries: La capriccioasa.
- c) E. Căteanu: Moment Rustic.
- IV. Chausson: Poème.
- V. Sarasate: Intr. et Tarantelle
- La pian: Prof. Leo Freund

— PENTRU ARMATA. Reunirea corală „Doina” din Cacova, județul Caraș, a subscris bonuri pentru înzestrarea armatei în sumă de 20.000 lei.

— Subscripția Camerei de muncă la fondul de înzestrare al armatei. În urma unei hotărâri anterioare a comisiei interimare, astăzi, în cadrul unei ședințe solemne, Camera de muncă din Timișoara, a subscris eri bonuri pentru înzestrarea armatei în valoare de 80.000 lei. Deasemeni funcționarii Camerei, au subscris leafa pe o lună.

— Un sfat al ministerului de agricultură. Ministerul agriculturii și domeniilor este informat că unii agricultori se abțin de a se aproviziona cu mașinile și uneltele agricole necesare, bazându-se pe eventualele comenzi ce le-ar face statul român în străinătate. Ministerul sfătuiește pe agricultori să se aprovizioneze chiar de acum cu mașinile și uneltele de care au nevoie, din stocul aflător în țară.

— Concert Jean Proșteanu. D. prof. Jean Proșteanu, violonistul atât de favorabil apreciat în cercurile cunoscătorilor de muzică, debutează din nou cu un concert Paganini, în seara zilei de 28 Februarie, la Teatrul Comunal din Timișoara. Bilete la cassa teatrului, începând de Miercuri seara.

— COMISIA IMPOTRIVA SPECULEI SANȚIONEAZĂ. Un nou lot de comercianți au fost sancționați de comisia pentru reprimarea speculei, ce funcționează pe lângă primăria municipiului. Lista lor e următoarea:

- Victoria Iuhasz, băcănie a fost amendată cu 2144 lei pentru că a vândut gazul cu 5 lei kgrul în loc de 4.50.
- Sarolta Brenner, proprietara unui depozit de lemne din str. Meșianu, cu 4000 lei, pentru că a vândut cu un preț mai mare decât cel stabilit de autorități.
- Gheorghe Kasa, cu 1905 lei, pentru că n'a avut afișată lista de prețuri.
- Ludovic Schwartz, cu 3000 lei și Iosif Turak, cu 1000 lei pentru diverse contravenții la legea speculei.
- Prokopetz, proprietarul unei măcelării din str. Seminarului, cu 10.000 lei, pentru că a vândut osânza cu 54 lei în loc de 43 cât este prețul maximal.

— SFINȚIRE DE DRAPEL. Societatea mutilaților și invalizilor de război își va sfinți drapelul la 17 Martie în cadrul unei festivități, prezidată de d. general Alexandru Vlad, primarul municipiului.

— Numiri în comisia de recepții a județului Caraș. Printr-o decizie a ținutului Timiș, s'a aprobat numirea ca membru în comisia de recepții de pe lângă prefectura județului Caraș a d-lui Ioan Bogdan, șef de secție, și a d-lui Const. Brata, subșef de birou, ca membru supleant.

NICOTINA?? Mănâncă organismul ca rugina fierul!
 Nervii, organele senzitive, circulatorie, respiratoare, digestive, urinatoare, de secreție internă, genitale, pielea, ficatul, glandele salivare din abdomen, sângele și musculatura vor fi atacate în același timp. Încurajează formarea cancerului, vatămă puterea de apărare al organismului!

DESOBISNUIRE? Cel mai sigur prin voință proprie! Precauțiunea la carne, pe cât posibil alimente leguminoase, multe mâncări crude. Dimineța postire, apoi înaintea fiecărei mese și înainte de culcare să se mănânce 1—2 mere. Săptămânal 1—2 zile de mere. Dar atunci să nu se ia alt aliment decât mere! Merele să nu se mănânce niciodată reci! În zile cu mere băi de aburi cu masaje. La cazuri mai grave băi de detoxicare individualizate în mod medical la

Băile Neptun Timișoara

— CONCERT BISERICESC. Parohia ort. română din orașul Deva, aranjează în seara zilei de 2 Martie crt. în sala Teatrului orășenesc un concert, cu concursul d-lui prof. Petru Gherman dela Opera Română din Cluj și a pianistei Ana Lugojan din Deva. Concertul va fi urmat de dans, în saloanele restaurantului „Crucea Albă”. Bilete se găsesc la agenția „Informator”. Biletele de intrare la reprezentarea muzicală, vor fi valabile și pentru petrecerea de dans. Venitul este destinat bisericii.

— CONTRAVENTIE LA LEGEA REPAUSULUI DUMINICAL. Comercianții Kohn Samuel și Sigismund Salamon, din localitate, au fost surprinși de organele poliției, cu vinderea diferitelor articole din prăvăliile lor în zi de sărbătoare legală contravenind astfel dispozițiunilor legii. D. comisar Gheorghe Mosteanu, dela Biroul judiciar al Poliției Deva, a adresat convenite acte.

— D. Iuliu Link, dentist cu diplomă și-a început activitatea în Palatul Löffler A. et. I din Bulev. Ferdinand.

— MADAME DUSSANE VINE LA TIMIȘOARA MARȚI 27 FEBRUARIE. Celebra comediantă franceză Madame Dussane va ține Marți la ora 18.30 în sala Liceului Comercial o conferință cu titlul „Moliere et ses masques”. Primăria Municipiului Timișoara a binevoit să-și acorde concursul la această manifestare de înaltă intelectualitate, așteptată cu deosebit interes de elita orașului nostru.

— O CAPTURĂ A POLIȚIEI DEVA. Într'una din zilele trecute, d. comisar Gh. Mosteanu a observat, un individ suspect intrând în locuința dlui Iosif Lugojan, din str. Cuza Vodă 10, de unde a ieșit nu peste mult timp, căutând să dispară. Oprit ca să se legitimeze, s'a constatat că se numește Wagner Andrei în vârstă de 27 ani, de meserie călă de măcelar. Dus la poliție și perchiționat, s'a găsit asupra lui un portofel cu bani ridicat dela locuința Lugojan. Cu actele dresate, numitul a fost predat Parchetului.

— Speculanți pedepsiți. Judecătoria de speculă de pe lângă municipiul Timișoara, condusă de d. șef judecător I. Rusalin, a pronunțat următoarele condamnări: Ștefan Kerekes, str. Porumbescu 2, 10.000 lei amendă. Iosif Fodor, str. Doja 35, 10.000 lei amendă. Oskar Kastner, piața Drăgălina 13, 3000 lei amendă. Anarei Vogel, str. Romulus 23—25, 3000 lei amendă. Appeltauer Matei, piața Scudler 4, 5000 lei amendă. Anghel Arso, piața Drăgălina 4, 6000 lei amendă. Nicolae Glasz, piața Unirii 6, 3500 lei amendă. Beniamin Nemet, piața Unirii 5, 1500 lei amendă. Beniamin Nemet, piața Unirii 5, 7000 lei amendă. Eduard Mencer, piața Drăgălina 8, 20.000 lei amendă. Liubomir Bogosavlievič str. Joffre 2, 15.000 lei amendă. Petru Geisz, str. Fröbi 32, 6000 lei amendă. Al Erdei, str. Rusu Șirianu 54, 15.000 lei amendă. Bernat Klein, str. Răutu 2, 5000 lei amendă. Petru Udiczki, str. Unirii 5, 5000 lei amendă.

— Pentru viza carnetelor CFR ale invalizilor. În vederea vizei carnetelor CFR pe 1940, invalizii, văduvele și orfanii de război, atât ofițeri cât și grade inferioare, sunt invitați să se prezinte cel mai târziu până la 9 Martie 1940, la sectorul administrativ competent după domiciliul fiecăruia, aducând cu sine carnetele CFR cu reducere de 75%, biletul de reformă și titlul de pensie.

— Asociația „Astra” din comuna Breșteni, județul Caraș, de sub președinția d-lui Ionescu Coriolan, notar, a dat în seara zilei de 18 Februarie 1940, o petrecere, cu care ocaziune s'a adunat suma de lei 8000 (optmii), care s'a subscris în întregime în bonuri pentru înzestrarea armatei. Aceasta după ce, locuitorii acestei mici comuni, a subscris individual și cu mare însuflețire suma de 90.000 lei. Mulțumim pe această cale locuitorilor, cari au dat dovadă de adânc patriotism și înțelegere a datoriei lor de cetățeni.

Mica publicitate

Puteți învăța croială cea mai modernă în 2—3 luni (3 ore pe zi). Redinger, Salon de Mode, Timișoara I, Piața Libertății 2, et. III, lift.

Pian scurt, modern, marcă mondială Bösendorfer-Fürster, mecanism englezesc, coarde încrucișate, aproape nou, vinde urgent. Freund, I, Str. Turin 6, telefon 38-13.

Profesoară, specialitatea română și germană, predă lecții de limba română pentru începători și perfecționare, în grup sau individual. Metode speciale prin conversații uzuale și noțiuni de gramatică. Deasemenea, preparați pentru elevii de liceu, la orice materie. Informațiuni: tel. 37-50, între orele 10—13.

Caut pentru cumpărare o tutungerie bine introdusă și cu clientela formată. Oferte la ziar sub „Tutungerie”.

Caut ocupațiune intelectuală birou, sau manuală, stenodactilograf în trei limbi. Eventual predau limbi străine. Informațiuni la d. Mihail Tiței, Timișoara III, Strada Moșilor 4.

Locuință frumoasă, 4 camere, terasă și balcon, încălzire centrală, pentru 1 Mai, de închiriat. Dr. Selegianu I, Mocioni 12, telefon 19-94.

Mecanici, oameni serioși și cinstiți se caută. Adresa la ziar

Se caută spre cumpărare o casă potrivită pentru școala de gospodărie urbană, grad I, din localitate. — A se adresa școlii.

Se închiriat casă familiară în Str. Șincai 26, parter înalt, 3 camere frumoase, Eosling-rollo, grădină de pomic. Informațiuni telefon 34-74.

Cămar distinsă caută cameră elegant mobilată, cu intrare separată și acces la baie. Să fie în Cetate. A se adresa la ziar, sub „Profesor”.

Stenodactilografă etnică română, perfectă și în limba germană, se caută de către o întreprindere industrială. Oferte cu copii după certificatele practice până azi, a se da sub cifra „Dauerstellung”, la administrația acestui ziar.

Se închiriat vilă modernă cu etaj (o locuință) în centrul orașului (3 camere cu 2 autoran), sobe teracotă. Chiria lunară 4200 lei, plus taxe. Informațiuni: D. Mihail, Lonovici 1, telefon 16-10.

Student la Politehnică caută meditații, elevi de curs secundar la matematică și fizică, eventual și la alte obiecte. Adresa la ziar.

ULTIMA ORA

Finlandezii resping toate atacurile sovietice

Rușii lasă numeroși morți, prizonieri și o bogată pradă de război pe terenul de operații

Helsinki, 25 (Rador). — Comunicatul militar finlandez: In istmul Careliei ruși au atacat în mai multe puncte, dar au fost pretutindeni respinși. Inamicul a suferit mari pierderi, îndeosebi în fața lacului Mola, unde fiecare din cele două atacuri date s'a soldat cu un batalion de soldați sovietici omoriți.

Inercând să treacă lacul Aurapa pe ghiată, inamicul a fost nevoit să bată în retragere, lăsând 800 de morți, 100 de prizonieri și un bogat material de război cu mai multe zeci de mitraliere.

Atacurile, foarte violente, date pe râul Taipale, care au durat toată ziua de Joi, au fost zdrobite.

La Nord de lacul Lagoda, finlandezii au cucerit mai multe poziții unde rușii s'au părăsit între altele 12 tunuri, 50 de mitraliere și 10 bucătării de campanie.

In sectorul Kuhmo, mai multe detașamente sovietice au fost împresurate și nimicite.

Aviația finlandeză a bombardat mai multe concentrațiuni de trupă inamică și a doborât două aparate sovietice. Se confirmă căderea tuturor avioanelor semnalate ieri ca probabil doborâte.

SUCCESELE SOVIETICE

Moscova, 25 (Rador). — Tass transmite comunicatul marelui stat major: Nici un eveniment important. In istmul Careliei troenele și ceața au îngreunat operațiile militare.

Trupele sovietice au pus stăpânire pe 12 centre de rezistență fortificate, dintre care patru forturi betonate având artilerie. Din cauza timpului nefavorabil activitatea aviației s'au mărginit la sboruri de recunoaștere.

MAREȘALUL MANNERHEIM CĂTRE VOLUNTARIII SUEDEZI ȘI NORVEGIENI

Helsinki, 25 (Rador). — Mareșalul Mannerheim a adresat voluntarilor suedezi și norvegieni în Finlanda o proclamație, mulțumindu-le pentru gestul lor înlegător.

In proclamația sa, Mareșalul subliniază că lupta se dă pentru un ideal comun și pentru aceleași valori.

Dea Domnul ca lupta să se termine printr-o victorie a cauzei pentru apărarea căreia ne-am unit forțele și ca această victorie „să ducă popoarelor nordice un viitor fericit”.

ALT MARE SUCCES FINLANDEZ

Helsinki, 25 (Rador). — O încercare de infiltrare din direcția Ihilanti Sortavala, la Nord-Est de lacul Ladoga executată de o coloană sovietică în cursul zilei de Vineri a fost respinsă. Contratacoul finlandez a dus la capturarea unei secții motorizate cuprinzând 25 mitraliere și 2300 ofițeri și soldați.

SITUAȚIA IN REGIUNEA VIIPURI

Londra, 25 (Rador). — Corespondentul militar al agenției Reuter depe frontul finlandez anunță că luptele dela Taipale continuă cu aceeași intensitate în acest punct care are o însemnătate strategică pentru întregul sistem de apărare a liniei Mannerheim. Rușii au încercat aici puternice atacuri. Dar nu au reușit. In regiunea Viipuri finlandezii sunt pu-

RAZBOIUL RUSO-FINLANDEZ

Infirmierele finlandeze dând ajutor răniților

ternic stabiliți în poziții după ce au dat o serie de lupte de anergardă spre a stânjeni înaintarea inamicului.

COMUNICAT FINLANDEZ

Helsinki, 25 (Rador). — Comunicatul oficial finlandez: In istmul Careliei trupele finlandeze au respins atacurile sovietice în golful Finlandei și Muolajervi. Atacuri inamice au fost pornite dela Koivisti și Kaislanti împotriva pozițiilor finlandeze de pe insulele din golful Viipuri, dela Haykiajaervi și dela gara Kaemaere. Pierderile sovietice au fost foarte importante. La Est de Muolajervi, finlandezii au nimicit complet

doă detașamente rusești care pătrunseseră în liniile lor. Forțele sovietice care au atacat la Salmenkaita au fost și ele respinse, lăsând peste o mie de morți, un mare număr de mitraliere și alte arme au fost luate ca pradă de finlandezi

La Taipale, mai multe atacuri inamice au fost respinse prin contraatacuri.

Deasemeni la Nord-Vest de lacul Ladoga, rușii au pierdut și aici o mie de oameni și un mare număr de care de asalt.

In sectorul Kuhmo, în lupte de patrule, rușii au pierdut 300 oameni.

Doă avioane rusești au fost doborâte.

D. Mitită Constantinescu ministrul finanțelor și guvernatorul BNR a părăsit Sofia

Sofia, 25. (Rador) — Vineri la ora 16, d. M. Constantinescu însoțit de d. Eugen Filotti, a vizitat institutul român și biserica română din Sofia, care era plină de membrii coloniei române. A fost părintele paroh al bisericii, cât și d. Cioran, directorul institutului, au urat bun venit ministrului.

La ora 17.45, d-sa a făcut o vizită la noul sediu al Băncii Naționale ibugare, unde a fost primit de consiliul de administrație, în frunte cu d. Gubeff, guvernatorul băncii.

După o mică recepție de onoare, s'a vizitat clădirea, executată după cele mai moderne concepții.

La ora 21 a avut loc un mare dîneu de gală, oferit de d. Gubeff în onoarea oaspetelui. Au luat parte numeroase personalități din guvern, lumea financiară și comercială.

La ora 22.5, d. M. Constantinescu a părăsit capitala Bugariei.

La gară, d-sa a fost salutat de aceleași personalități, cari îi întâmpinaseră și la sosirea, cărora li s'a adăugat numeroase alte persoane, pe care a avut prilejul să le cunoască în timpul șederii sale la Sofia. Se mai aflau pe peron numeroși membri ai coloniei române, ziariști și corespondenți străini.

După ce și-a luat rămas bun în mod cordial dela cei de față, d. ministrul Constantinescu s'a urcat în vagonul special ce i-a fost pus la dispoziție de guvernul bulgar. În clipa când trenul părăsea gara, cei prezenți au făcut o călduroasă manifestație de simpatie ministrului român.

Parlamentul suedez convocat pe neașteptate Faptul a produs senzație la Stockholm

Stockholm, 25. (Rador) — PARLAMENTUL SUEDEZ A FOST CONVOCAT PE NEAȘTEPTATE PENTRU DUMINECĂ, 25 FEBRUARIE. ACEASTA CONVOCARE URGENTĂ A PRODUS O OARECARE SE CREDE CĂ PARLAMENTUL SE OCUPĂ ȘI DE CHESTIUNEA BOMBARDĂRII PAJALA DE CĂTRE AVIAȚIA RUSĂ.

Stockholm, 25. (Rador) — IN CERCURILE AUTORIZATE SE DECLARĂ CĂ FAȚA DE RĂSPUNSUL NEGATIV AL SOVIETELOR LA PROTESTUL VERBAL SUEDEZ, ÎMPOTRIVA ATACULUI DELA PAJALA, GUVERNUL SUEDEZ VA INSISTA PRINTR'O NOTA SCRISĂ, DEOARECE CONSIDERĂ ACEST RĂSPUNS CA NEFĂCĂTOR.

Primirea d-lui T. Sidorovic în capitală

București, 25 (SIR). — Azi dimineață, d. comandant al Străzii Țării a fost primit în Capitală. Pe peronul gării de Nord a fost întâmpinat de d. Chiggi, ministrul Italiei la București, de d. V. subsecretar de stat, prof. Șoimescu, general Manolescu, cum și de misiunea Străzii Țării și de reprezentanții S. R. și A. C. T.

La esirea de pe peron, d. Sidorovic a fost primit cu urale de un detașament de străjari.

România participă la expoziția internațională dela Milano

București, 25 (SIR). — Ministerul Economiei Naționale a hotărât participarea României la expoziția internațională dela Milano, care se deschide Aprilie 1940. Pentru o cât mai bună prezentare a țării noastre, vor colabora ministerele: Propagandei, Muncii, Culturii cât și Secretariatul general.

Pe frontul ee Vest:

Zi calmă Vasul englez „Nelson” a fost scos din luptă

Berlin, 25 (Rador). — Comunicatul german: La Vest ziua a fost calmă. În mai multe rânduri avioane franceze au sburat pe deasupra frontierei germane de Vest, dar au fost silite să se retragă de avioanele de vânătoare germane.

Avioanele germane care au făcut ruri de recunoaștere pe deasupra Franței, au întâmpinat în mai multe locuri rezistență energetică din partea avioanelor inamice de vânătoare și a bateriilor antiaeriene. Ele au izbutit totuși să se retragă deplinească misiunea și să se înapoieze la bazele lor fără pierdere.

COMUNICAT FRANCOZ

Paris, 25 (Rador). — Comunicatul francez: Nimic de semnalat.

„NELSON SCOS DIN LUPTE

Berlin, 25 (Rador). — Ziarul „Kischer Beobachter” anunță că amiralul britanic „Nelson”, de 34.000 tone ar fi fost scos din luptă pe la jumătatea lunii Decembrie. Știrea este de corespondentul din Amsterdam, ziarului, care adaugă că deși faptul petrecut cu mai bine de două luni în urmă, el nu a putut fi aflat până acum din cauza măsurilor luate în Anglia spre a se păstra secretul.

AVION ENGLEZ ATERIZAT FORȚAT IN BELGIA

Bruxelles, 25 (Rador). — SAMBĂTA LA ORA 1, UN AVION ENGLEZ A FOST FORȚAT ATERIZARE ÎN BELGIA, LA LUNZEE SAUVEVALE. ÎN APROPIEREA DE GEMBIEN, ECHIPAJUL A FOST INTERNAT ÎN BELGIA.

ESCADRILA BRITANICĂ DEASUPRA ORAȘULUI PRAGA

Londra, 25 (Rador). — Ministerul aviației anunță: O escadrilă britanică a întreprins cu succes, în cursul zilei de Vineri spre Sâmbătă, un sbor asupra orașului Praga.